

PREPIH

OD JAVNOSTI ODVIŠEN ČASOPIS

28. februar 1991
cena 16 din

KOROŠKA

ZDRUŽI SE!

PREPIH

Dežela

Pozorni bralci ste v prvi številki Prepiha prav gotovo ujeli, da smo se kar trikrat dotaknili vprašanja prihodnosti koroške regije. Ne po naključju; nekaj pomembnega se namreč kuha v Ljubljani, še je za-
vito v meglo, še neuradno.

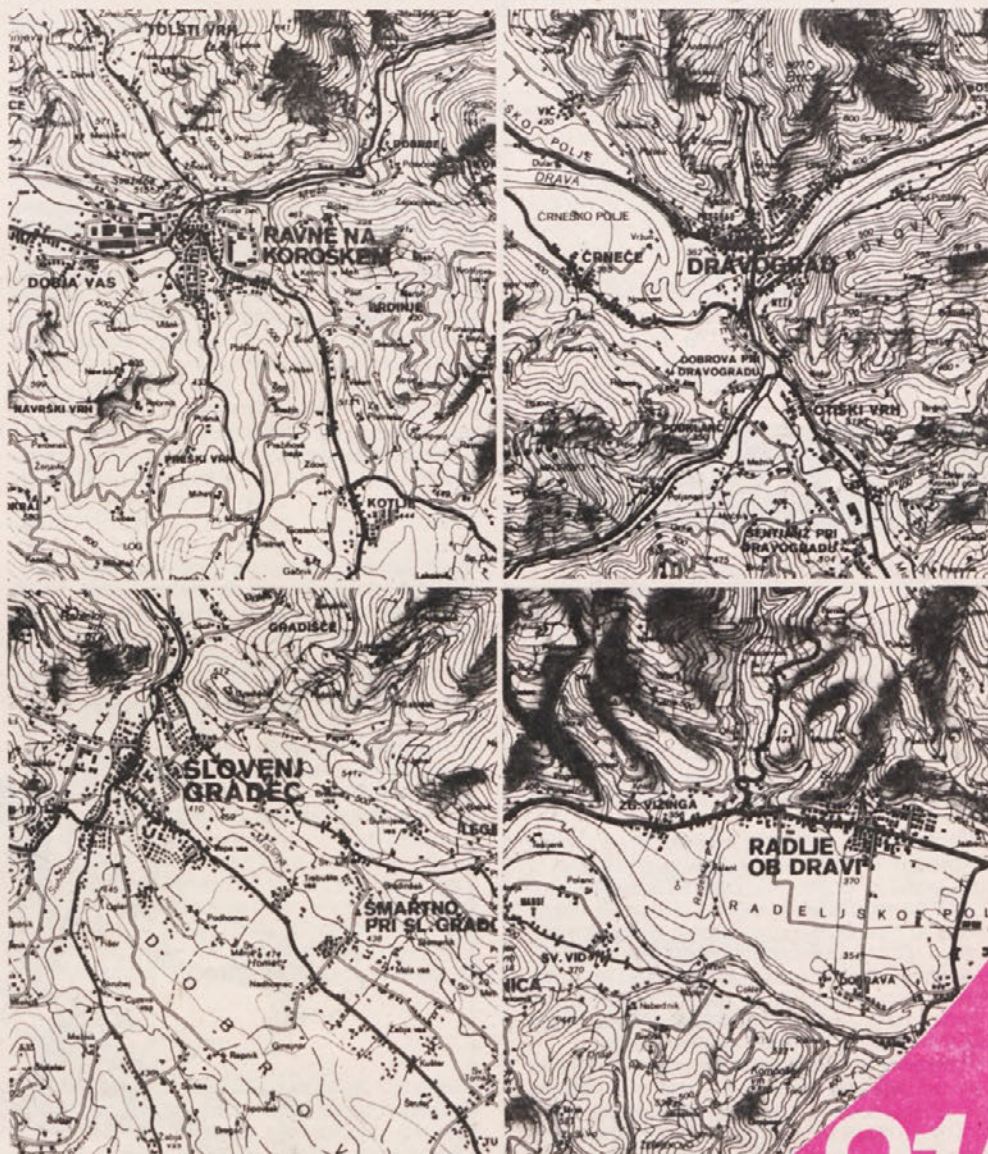
Gre za bodočo razdelitev države Slovenije na dežele, regije ali na kaj vmesnega. Čuje se, da so odprte še vse variante, da pa je v prednosti predlog za uzakonitev petih do šestih deželnih okrožij. Koroške med njimi ni!

Bolj obveščeni in bolj podjetni so že pričeli aktivnosti za uveljavitev svojih želja – bitko za zemljo, ki jo bo zajelo njihovo okrožje. Se zdaleč namreč ni vseeno, s kolikšnim nabojem moči se bo v prihodnje glasovalo v parlamentu in kdo bo zastopal čigave interese. Mi – ali velenjske ali celjske ali mariborske? Ali naše?

Vemo, da bo do razdelitve prišlo. Vemo, da bodo občine razdrobljene, da bo država po svoji meri ustrojila ureditev na nižjih ravneh. Vemo, da bo periferija v teh pogajanjih potisnjena na stran. Vemo, da si bo svoje mesto treba izboriti. Bijemo plat zvona!

Koroška zato mora urediti odnose med sedanjimi občinami, pogledati vase, poenotiti stališča. Najti vse argumente, dokazati, da Koroška je zaokrožena celota z lastno identiteto – je dežela. Voditi bo treba pametno politiko.

Zbudi se, Koroška!

Slovenj Gradec: **DELAVCI**
POGNALI DIREKTORJA

str. 9

91

2

Nemčurji južno od Drave od Nemcev prodani.

Na Dunaju izjavljajo, da ni
treba plebiscita, ako bi bila
Drava meja.

Glejte na Vaš denar in na Vaše premoženje.

Nova avstrijska banka bo zamenjala eno novo
krono za 25 starih.

Vermögensabgabe. Če je Tvoje premoženje
vredno 100.000 kron, oddati moraš v Nemški
Avstriji 25.000 kron.

GLEJTE NA VAŠ DENAR

Dragi bralci Prepiha! Dolžni smo vas
opozoriti na posledice, ki se obetajo s
samostojnostjo Slovenije in v tej luči tudi z
novo valuto. Tako je bilo pred 70 leti, ta-
ko bo bržkone tudi jutri. Naša plebiscitna
propaganda, ki je bila –mimogrede reče-
no– pred 70. leti zelo slaba (in je Koroška
izgubila pomemben del svojega ozemlja),
je opozarjala pred menjavo denarja. Tako-
le so menili: za eno novo krono bo po-
trebno odšteti 25 starih.

Le koliko dinarjev bo treba odšteti za eno
lipo, en triglav ali enega Kralja Matjaža, to
je denarno enoto, ki jo predlaga uredništvo
tednika Prepih?!

PROGRESU ODVZELI »JAMO«?

Koroški občinarji dobro poznajo Roka Gerlo-
viča, javnega pravobranilca iz Maribora, ki vsaj
enkrat na leto zaide tudi na Koroško. Običajno
ga vidimo na sejah izvršnih svetov, ko tolmači
poročilo o delu Javnega pravobranilstva, tu in
tam pa naslovi na občine tudi kakšno prošnjo
po dodatnem dinarju.

Rok Gerlovič jo je tokrat zagodel slovenjgraš-
kemu Progresu (ali pa tudi ne?), saj je na so-
dišče poslal tožbo, v kateri zahteva, da Progres
iz Slovenj Gradca vrne zemljišče pri Slaviji, kjer
je danes ena sama velika jama, mariborski ob-
čini. To zemljišče v strogem središču Maribora je
bilo na javnem natečaju oddano izvestorju –
Progresu iz Slovenj Gradca. Pa mu je pošla fi-
nančna sapa in je več ali manj ostalo le pri
luknji. Z luknjo so veliki križi, saj je v nevarnosti

mestna cesta in bo jama treba zazidati ali zasuti.
Gerlovič v svoji tožbi navaja 210. člen zakona o
obligacijskih razmerjih in meni, da je z ustavitvi-
jo gradnje in ker je investitor očitno nima na-
mene nadaljevati, prenehal pravni temelj pogod-
be o oddaji zemljišča.

Progres je za Slovenj Gradec pomembna fir-
ma. Če ne drugega, mu je uspelo urediti staro
graščino Rotenturn, ki –Bog ne daj– v primeru
kakršnihkoli težav Progresu ostane v lasti ob-
čine.

Druga zgodba pa je okrog dravograjske jame,
ki pa je Korošcem bližja in do nje ne bi kaza-
lo biti povsem brezbržen. Morda pa bo ob kak-
šni priložnosti vrgel svoj pogled na dravograjsko
gradbišče tudi Rok Gerlovič?

(o)

PECA IN GOLICA

Radeljčani, še posebej pa prebivalci Mute in
Bistriškega jarka, ki so jim vrli Avstrijci zgradili
nad glavo pravo vodno bombo, ne verjamejo
več nikomur. Še več: prav hitro nasedejo kakšni
govorici ali povezavi. Tako so v svoji domišljiji
povezali tudi gradnjo HE Golica in projekt Inter-
alp centra na Peci. Za osvežitev spomina zapi-
šimo, da je HE Golica na avstrijskem državnem
ozemlju že zgrajena in tik pred rednim obrato-
vanjem, projekt Interalp centra pa je pri nas
še vedno samo na papirju in v glavah nekaterih
zimzelenim optimistov.

Radeljčani so vprašanje o povezavi HE Golica
in Interalp centra (pač v smislu trgovanja: vi
nam vodo in Golico, mi vam žičnice in Peco)
poslali na republiško vlado. Ta je seveda odgo-
vorila, da med obema projektoma ni nobene po-
vezave. Za HE Golica skrbi meddržavna komisi-
ja za Dravo; zdaj potekajo dogovarjanja na med-
državni ravni (Slovenija in dežela Koroška), pri
Interalp centru pa gre za lokalni projekt dveh
občin – Pliberka in Raven na Koroškem.

Povezava med Golico in Interalp centrom na
Peci pa vendarle obstaja! In sicer v smislu, da
Avstrijci gospodarno izkoristijo vsako kapljo vode.
Zajezili so Bistrico, na našo stran spuščajo bist-
veno manj vode, večinsko korist pa žanjejo na
svoji strani.

In Peca? Avstrijski Zeleni ostro nasprotujejo
smučišču na Peci, ki bi lahko onesnažilo (z iz-
litjem skladiščene nafte za teptalce) velike koli-
čine vode. Avstrijci imajo s celotnimi Karavanka-
mi in kvalitetno vodo velike načrte, saj jo name-
ravajo izvažati v Afriko. Skozi Karavanski predor

bo čez nekaj let odhajalo na črno celino in dru-
gam na milijone litrov karavanske vode. Gotovo
izjemen posel, zato bi Avstrijci radi skrčili svoje
smučišče na Peci in jih prenesli ali povežali s
slovensko stranjo, sami pa bi turistom –smučar-
jem ponudili lepe hotele ali zasebne penzione.
Torej: smučanje preko meje (v Sloveniji), troše-
nje onstran Karavank (v Avstriji).

Kdaj se bomo Korošci otresli neokolonialnih
spon in razmišljanja?

(ro)

OVCE OKOLI URŠLJE

Basen za regionalno rabo

Časi so že taki, da bi vsakdo bil raje ov-
čarski pes kot navadna ovca. Posebej, ker
je na prvi pogled laže lajati kot blejati.
Gristi pa je tudi objektivno primerneje kot
biti grizen, da o molži ne govorimo. Feno-
men ovac okoli Uršlje, raztepenih po treh
dolinah, je zato toliko bolj kričeč, saj je ve-
dno bolj očitno, da jih bodo molzli in grizli
kar vsi, ki jim bo to padlo na misel, pred-
vsem pa bodo dovolj glasno lajali. Na prav-
nem mestu seveda. In ob pravem času.

Ker je razprava o tem, kdo in koliko ovac
bo molzel in grizel, če se bodo upirale v
deželi, ki hoče biti država, še vedno odprta,
je tudi okoli Uršlje že prava panika. Kar
volčji tropi se zbirajo, da bi pokasirali bla-
godeti treh dolin, ki ga ustvarjajo tukajšnje
ovce. Krožijo okoli, lajajo po medijah, si
brez posveta z ovčjo bazo delijo teritorije,
s pomočjo domačih kvislinških ovac pa vse
kaže, da jim bo to tudi uspelo. Kar nekaj
različic o tem, kdo bo koga, je že v igri, le
ovce so še vedno brez svojega stališča.
Očitno postaja, da ga od njih nihče niti ne
pričakuje. Navada je pač ovčji kozuh.

Ovce okoli Uršlje sicer zelo rade blejajo o
tem, da so ene pasme in da še po čem dru-
gem sodijo skupaj, na zadnjih volitvah pa so
si menda prvič izvolile oblast, ki jih bo legi-
timno molzla in grizla kar po tropih, sprav-
ljenih za občinske ograde – vedno višje, če-
prav ustavno menda sporne (ograde seve-
da). In če jih ne bo srečala pamet, da bi sto-
pile skupaj s svojo demokratično oblastjo
vred, bodo pač ostale tipičen primer ovčjih
tropov, molženih in grizenih.

Seveda je veliko vprašanje, ali je to bolj
problem ovac, ali njihove sedanje oblasti.
Vsekakor pa je klanjanje slednje oblasti, ki
je večkrat na televiziji kot ona sama, lahko
zanje in njihove ovce usodno. Objektivno
gledano se torej tudi ovčja oblast okoli Ur-
šlje vede do oblasti ovčje. Ovca ovci ovca...

LOČITEV PO BALKANSKO

– Još jednom
ispljuni pare,
brate Janezu
– a onda odlazi!

POZDRAVLJENA KOROŠKA, kjerkoli si že!

Ves ponedeljek prejšnjega tedna sem preživel nekako v pričakovanju recitala Jerce Mrzel v »študijski«. V dirki s časom, dogodki, normami sem se žeje po nečem več zavedel šele, ko sem Na gradu prebral sporočilo, da je umetnica zbolela. Vsaj za nekaj časa bom torej spet samo v dirki, brez možnosti iti vase ali doživeti nekaj za dušo. In na koncu reči: »Madona, dobra je, pa še naša!« Po novil bi Prešerna tako na tiho. Kje so časi, ko sem ga znal skoraj vsega na pamet...

ČAKANJE NA VRV...

Skozi rokovnik poslovne sekretarke se nam je le uspelo prebiti do direktorja edinega koncerna na Koroškem – železame. **Stara plošča plačanih optimistov se spet vrti... imamo nov sanacijski program, v pripravi je nova organizacija obratov, trudimo se, cene inputa so višje od evropskih, pogoji gospodarjenja so nemogoči, ljudi ne bomo odpustili kar tako... in na koncu... če nam bo vlada dala denar, če bodo sistemski ukrepi uredili razmere, če... na koncu leta nas bo 1000 manj, če čepi ne bodo čepi; scenarija za varianto, če denarja od zunaj ne bo, ni.** Od velikih pričakovanj ob prevratu spet ugibanje, poslovna sekretarka gleda na uro, odslavlja nas po hitrem postopku. Kje si mogočnost, ki je s svojo vseobvladljivostjo znakazila dolino s tako visokimi plankami? Je zaplankanost zavesten beg pred realnostjo?

ZRCALO TEDNA

Tako kot železarna na Ravnah je nekoč obvaldoval sceno v Slovenj Gradcu TUS. Ko se je razletel na manjše firme, se je izgubil njegov vpliv, izza imidža pa so pokukali problemi. V Italsolesu, mešani firmi, ki je uradno bila ustanovljena s polovico tujega kapitala, **delavci raziskujejo, ali je vse, kar počne z njimi direktor v imenu tujega lastnika, sploh v skladu s papirji, če je že s človečnostjo in zdravo pametjo skregano.** V aktih, ki mi jih uspe odkriti, piše, da lahko družba odpusti delavca, kadar ga hoče, direktor pa mi po telefonu pravi, da on pač zastopa Italijane in da se bodo delavci s tem pač morali sprijazniti... Ali bomo skovali novo resnico – človek človeku Italijan?

PREPIH

V sredo sem imel v rokah prve izvode in priznam, da se mi je odvalil kamen od srca. Samo, da smo začeli in je konec odlašanja. Tvegamo in tveganje je v tem, ker hočemo biti neodvisni, nestranskarski, za ljudi sprejemljivi in berljivi. Odprti. Je preveč, kar želimo? Čas bo pokazal, ali držijo vsemogoče raziskave trga informacij, da je svetovni trend – lakota po lokalnih informacijah. **Ljudje so siti velikih tem, Sadama Huseina, deklaracij, resolucij... Zal nas vse bolj čakajo problemi kar za domačim ognjiščem, bolj pomembno postaja, ali bo vzel kako podjetje vrag tu na Koroškem in ali smo na to sploh pripravljeni.** Da se niti ne poznamo med sabo tu okoli, pa je tako že dolgo jasno. Nekako postan zrak je v teh naših treh dolinah in tudi tega smo se namenili preprihati. Da bi se bolje videli. Vuredništvu pa tudi menimo, da bi se morali, če že smo ena regija, tudi bolj povezati.

Marsikak dinar se zvleče s Koroške prav zaradi tega, ker temu ni tako. Saj poznate Kompasove

duty freeje na Holmecu in Viču. Vsak mesec gre v Ljubljano po 3 milijone dinarjev čistega dobička. Ker smo bili nesposobni zbrati denar za dve bajti, nam zdaj pred nosom drugi posnemajo smetano. Bo tako tudi na Rehtu, pa še kje? In ta denar se steka k nam v glavnem iz Avstrije, se pravi, da je profit dvakraten.

Zato smo šli s Prepihom na šole, da bi vsaj nekaj denarja ostalo doma. Trafike imajo centralo v Ljubljani, najmanj 45 dni obračajo naš denar, hkrati pa čakajo na kupce, torej ne prodajajo. Mi pa želimo ostati neodvisni. Žal vpliva na to preveč stvari, ki niso v naši moči. Edini adut, ki ga držimo v rokah, je zaupanje vase in sodelavce, ki so nas podprli.

SOCIALNA VARNOST

V soboto so imeli v Dravogradu občni zbor podružnice Kmečke zveze – Ljudske stranke. Besede Ivana Omana, predsednika stranke in hkrati člana predsedstva Slovenije o tem, da je s socializmom konec, da pa je kapitalizem, ki prihaja, grd in krut, so mi segle v dno pameti. In da bo zdaj marsikaj tudi slabše, je dejal. **Je bilo to prvo svarilo jastrebov, ki se zaganjajo v vse, kar ima vsaj malo rdečega odtenka? Ki podirajo vse, ne glede na ljudi – samo, da je drugače, da je novo? Ki belijo pisarne zato, da bi prekrili socialrealistično navlako in ne zato, ker so pisarne pač umazane?**

Marsikako grdobno so naplavile prve demokratske volitve in ljudje so se že zavedli, da veljajo za vse oblasti iste zakonitosti in da je prva med njimi – ostati na oblasti. Cilj posvečuje sredstva. Ljudje ostajajo ljudje, z vsemi človeškimi slabostmi. Oblast pa je sladka...

VEČNOSTI NI

Ker seveda zdaj novi oblastniki že znajo toliko streči stvari, da se ni bati, da bi jih kar čez noč kaj povozilo, je toliko pomembnejše, da se javnost tega zave. Suverenost nekaterih občinskih vlad pri odločitvah je namreč tako presenetljiva, da občutek varnosti, ki jo zbuja o samih sebi, postaja nevarna. Skupščine, ki so sestavljene strankarsko, se ne odzivajo na te odločitve, poslanci se imajo o njih priložnost pogovarjati v glavnem v krogu svoje družine; ljudje, ki morajo živeti s posledicami teh odločitev pa tako nimajo nobene možnosti, da bi jih spremenili.

In opozicija? Je ni, ugotavljamo. Kajti če bi bila, bi bile parlamentarne razprave drugačne. Najbolj tipični so zbori krajevnih skupnosti, ki so se v prejšnjem sistemu za javnost, se pravi za najbolj neposredne probleme ljudi, še najbolj zavzemali. Poslanci so zdaj v njih nemi opazovalci dogajanj, skorajda slučajni sopotniki v političnem življenju neke občine.

PREPIH,2

Prihajajo prvi podatki o prodaji. Od prvotnega občutka, da smo zadeli glavo na žebelj, ostaja grenak priokus spoznanja, da smo mnoge, ki so nas želeli dobiti v roke, pustili na cedilu. Prepih torej ni segel do zadnjega Korošca, ki si prepiha in z njim Prepiha želi. Bo prihodnji teden bolje? Bo! Kajti na vrsti je udarna tema: KOROŠKA, ZBUDI SE!

Korošci, kjerkoli že ste, nasvidenje!

Edi Prošt

Vsebina:

- Glose, karikatura str. 2
- Naša kronika str. 3
- Udarina tema: Koroška, združi se! str. 4–5
- Rudnik Mežica: Devet podjetij
Tiskovna konferenca v Železarni str. 6
- Kabelska TV: odvisno od odborov str. 7
- Grobišča v Mislinjski dolini
Usoda kulturnega doma v Slovenj Gradcu str. 8
- ITALSOLES: Delavci pognali direktorja
Mislinja: Vse več zasebnih trgovin str. 9
- Dravograd: Obljuba dela dolg
Tovarna Muta v reorganizaciji str. 10
- Ivan Oman na zborovanju SLS
Smučarski skoki v Vuzenici
Radlje: Spet na avtobus str. 11
- Fotoreportaža: Bolnišnica v Slovenj
Gradcu str. 12–13
- Mnenja: kolumnisti str. 14
- Atentati na kulturo str. 15
- Reportaža: Pihalni orkester Mežica str. 16
- Golica: Strah iz prerokbe str. 17
- Gospodarstvo, borza dela, poslovni
prostori str. 18
- Ljudje, dogodki str. 21
- Objave, mali oglasi str. 22
- Koroški šport, črna kronika str. 23
- Preprihane koroške čveke str. 24

PREPIH

Od javnosti odvisen časopis. Izdaja ČZP Informacijski biro Ravne na Koroškem. Glavni in odgovorni urednik Vojko Močnik. Naslov uredništva: Ravne na Koroškem, Čečovje 5, tel. št. (0602) 22-999.

Tiska Grafika Prevalje v nakladi 8000 izvodov. Na osnovi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23/91 je časopis oproščen plačevanja temeljnega davka od prometa proizvodov. Nenaročenih tekstov in fotografij ne vračamo. Ponatis in uporaba tekstov v drugih medijih ni dovoljena.

Koroška v primežu regionalizma in policentralizma

KOROŠKA...

Mislim, da postajamo pravna država – z zakoni bo določeno, da bomo ostali brez pravic.

NIKO

VPRAŠANJE LOKALNE AVTONOMIJE JE BISTVENO VPRAŠANJE ZA DEMOKRATIČNI OBSTOJ NEKE DRUŽBE. LOKALNO AVTONOMIJO KOROŠKA POTREBUJE.

Ni še povsem znano in jasno, kaj se na področju regionalizma snuje v Ljubljani in kakšna bo glede tega dikcija v novi ustavi, vendar obstajajo indici, da bi Koroška lahko izgubila status regije. Za Koroško pa bi to pomenilo novo in še večje siromašenje, zato se kaže takšnim razmišljanjem pravočasno upreti!

KJE SI, KOROŠKA?

Koroška regija (pojem regije se v zadnjem času spet uporablja, pred leti pa je bil iz javne uporabe izgnan in za Koroško se je strogo uporabljal pojem »krajina«, ki mu prav tako nič ne manjka) predstavlja danes zao-kroženo geografsko celoto. Matica nekdanje Koroške je sicer onstran meje, današnja Koroška pa uokvirajo tri doline: Dravska, Mežiška in Mislinjska. V vsaki od njih utrip-lje svojsko življenje, razlikuje se govorica, pa tudi navade, skupne so jim prirodne lepote in podobna zgodovina. Povsem ne-produktivno je danes postavljati razmejitve na osnovi starih deželnih meja med Koroško in Štajersko, ali se čuditi, od kdaj je Rib-nica del Koroške (vselej je bila pohorska, vendar tudi del občine Radlje ob Dravi, ki je bistveni člen koroške regije).

Prav zanimiva bi bila kakšna javno-mnenjska raziskava v širšem slovenskem prostoru, v kateri bi poprečnega Slovenca povprašali, kaj si najprej predstavlja pod pojmom Koroške. Po lastnih izkušnjah sodeč se bo večina spomnila na manjšino, nakupe v Celovcu, smučišča na avstrijskem Koroškem... Šele kasneje pride na vrsto dejstvo, da je Koroška tudi v Sloveniji. Korošci tostran meje smo v lastni državi dostikrat za-molčani.

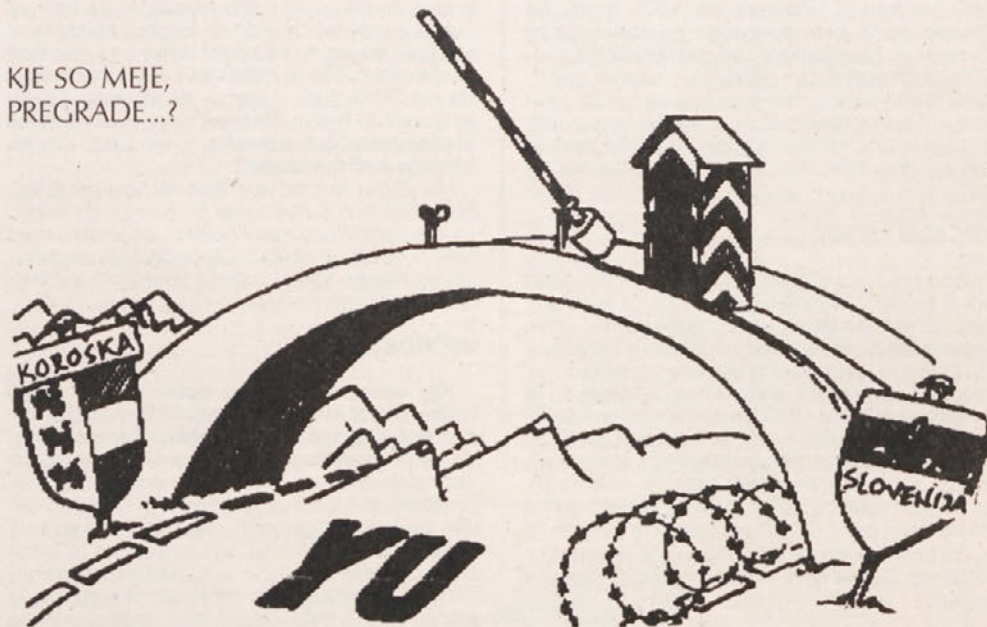
JEMPLJEJO NAM ŠOLE...

V novi slovenski državi Koroška mora ime-ti svojo avtonomijo! Vse namreč kaže, da se je nova oblast odločila obračunati s po-licentrizmom, in Ljubljana bo diktirala po-membnost posameznih cest, pomembnost šol za določeno okolje, mrežo šol z racio-nalističnega in centralističnega vidika, ustroj gospodarstva itd. itd...

Koroška je podobne diktate že doživlja-la. Kako si lahko drugače predstavljamo de-montažo železnice Dravograd–Velenje, ki bi še danes za nas pomenila okno v Slove-nijo. **Malomožganski veleposestniki, ki**

so pred dvema desetletjema sprejeli to odločitev, so Koroški naredili trajno ško-do. Kje so danes namesto te železnice normalne ceste? Na Koroškem je ni, z asfaltom so prevlekli furmanske poti, poto-vanje skozi Hudo luknjo pa je smrtno ne-varno. Kateri del Slovenije je še ostal takš-no slepo črevo, da do Ljubljane ne vodi niti meter normalne avtoceste? **Avtobus od Črne do Ljubljane vozi štiri ure, kar je v Evropi za to razdaljo gotovo brez pri-mere!**

KJE SO MEJE,
PREGRADE...?

Nova slovenska oblast strelja na peri-ferijo. Gledano s centra, to je iz Ljublja-ne, je ukinjanje dislociranih oddelkov na srednjih šolah poteza na mestu, zrušila pa se bo marsikatera podeželska šola, ki je prav z dislociranimi oddelki hotela približati izobraževanje mladim ljudem.

Vzemimo za primerjavo samo kovinarsko šolo na Muti, ki je zadnji dve leti izobraže-vala tudi za poklic zidarja in tesarja in kjer je kljub recesiji za te poklice še vedno za-nimanje. Pred leti smo morali zidarje »uva-žati« iz južnih delov Jugoslavije. Podobno velja za tekstilce ali za lesarje na slovenj-graški šoli. Maribor si je lesno šolo ustva-ril v okviru Marlesa, koroška lesarska indu-strija pa se je pred leti ubadala z velikan-skimi težavami zaradi pomanjkanja kadra. Mariborčani so dolga leta metali polena pod noge koroškemu oddelku lesarjev, zaveda-

joč se, da so kadri temelj razvoja (in kon-kurence). Pristajanje na takšen diktat pa po-meni, da bo na Koroškem čez pet let pra-va armada brezposelnih kovinarjev, po zi-darje bomo potovali v Bosno, mizarje pa bo-mo iskali z lučjo pri belem dnevu.

LOKALNA AVTONOMIJA – TEMELJ DEMOKRACIJE

Koroška regija je teritorialna in politična celota, ki potrebuje institucije za urejanje življenja v krajini (obseg le teh je stvar dis-kusije). Z reorganizacijo zborničnega siste-ma je na Koroškem samo še nekakšna filiala Gospodarske zbornice Slovenije, ven-dar koroško gospodarstvo ni zato nič manj obremenjeno. Mejna in hribovska lega re-gije pa pomeni določen specifikum, ki se

ga s splošnimi in iz centra usmerjenimi akti ne da urejati.

Dejstvo je tudi, da je Koroška doslej premalo dala na svoj image v slovenskem prostoru. Korošci so danes tudi odrezani od republiške oblasti: deset poslancev dviguje roke bolj ali manj po strankarski vesti, prav tako se v re-publiški vladi ne sliši koroška beseda. Širjenje teritorija današnje koroške re-gije, njenega razbijanja ali utapljanja v drugo okolje pomeni za Koroško v dr-žavnem okviru politično in še kakšno smrt.

Regija je prava Jugoslavi-ja v malem: enotno neenot-na.

NIKO

Pri vsem tem pa se zdi včasih prav smešno, kako med občinami prihaja do igrice, kje bo regijsko središče, ne da bi vedeli, ali Koroška sploh ostane regija. Drugače povedano: regijo si je treba izbrati, da bi lahko nato govorili tudi o regijskem središču! In zdi se, da našim občinskim veljakom tega nikakor ni mogoče vbiti v glave. Zato ponavljamo poziv iz prve številke Prepiha: župani koroških občin! KAM?

Na srečo ostaja upanje, da se slovenska oblast zaveda, kako je vprašanje lokalne avtonomije bistveno za demokratični obstoj neke družbe. Takšno lokalno avtonomijo Koroška želi in potrebuje.

Miro Petek

Kaže, da bi naj bile koroške občine v velenjskem okraju – najbrž po načelu: kjer živi en sam Bosanec, je Velenje.

NIKO

Dokumenti: KOROŠKA AVTONOMIJA V SLOVENIJI

STATUT KOROŠKE AVTONOMNE KRAJINE (osnutek)

OSNOVNE DOLOČBE

1. člen

Koroška avtonomna krajina je oblika teritorialne avtonomije v okviru države Slovenije, v kateri vsi državljani samostojno ustvarjajo pravice in dolžnosti, opredeljene z Ustavo Slovenije in Statutom Koroške avtonomne krajine.

Koroška avtonomna krajina se ustanavlja zaradi zagotavljanja enakopravnosti Korošcev v okviru države Slovenije, kakor tudi zaradi kulturnih in zgodovinskih posebnosti Koroške.

2. člen

Svoje pravice in dolžnosti uresničujejo prebivalci Koroške krajine neposredno preko referendumov in preko izvoljenih predstavnikov v Skupščini Koroške avtonomne krajine.

3. člen

Vsi prebivalci Koroške krajine so enakopravni, ne glede na spol, vero, raso, jezik, politično pripadnost...

4. člen

Koroško avtonomno pokrajino sestavljajo današnje štiri občine Koroške regije.

5. člen

Sedež najvišjih organov Koroške avtonomne krajine in njeno glavno mesto je Dravograd.

(Variante: Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Radlje ob Dravi)

PRAVICE IN DOLŽNOSTI

6. člen

Pravice in dolžnosti Koroške avtonomne krajine uresničujejo organi, ustanovljeni s tem statutom.

Koroška avtonomna krajina:

1. Izvršuje zakone in druge predpise ter splošne akte države Slovenije in lastne zakonodajne akte.

2. Izvaja program znanstvenega, tehnološkega, demografskega, socialnega in regionalnega razvoja podeželja in kmetijstva.

3. Zagotavlja samostojnost sodnika in policijskih organov, ki delujejo v krajini.

7. člen

Koroški avtonomni krajini pripadajo dohodki od lastnih davkov in v določenem odstotku davki od države Slovenije.

ORGANI OBLASTI

8. člen

Organi Koroške avtonomne krajine so: skupščina, izvršni svet, predsednik skupščine in predsednik izvršnega sveta.

9. člen

Skupščina je najvišji organ oblasti v krajini in ureja naslednja vprašanja:

1. Sprejema statut in odloča o njegovem spreminjanju.

2. Sprejema program gospodarskega, družbenega in regionalnega razvoja krajine.

3. Sprejema proračun in zaključni račun.

4. Sprejema odločbe ter druge predpise in splošne akte: splošne akte in odločitve s področja kulture, izobraževanja, uporabe pisave, jezika, sredstev javnega obveščanja, zdravstva in socialnega varstva, zaščite okolja, turizma in drugih področij, ki so v neposrednem interesu prebivalcev krajine.

5. Razpisuje referendume.

6. Voli in razrešuje predsednika skupščine.

7. Voli in razrešuje predsednika in člane izvršnega sveta.

8. Razpolaga s proračunom.

9. Odloča o zadolževanju.

Skupščina Koroške avtonomne krajine lahko Skupščini Slovenije predlaga zakone in druge akte.

10. člen

Skupščina krajine ima 40 članov.

Poslanci se volijo na neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem.

Volitve potekajo po volilnih enotah.

11. člen

Poslanci se volijo za štiri leta.

Skupščina krajine lahko v primeru neposredne vojne nevarnosti sprejme odločitev, da se mandat poslancev podaljša do obdobja, dokler ta nevarnost traja.

12. člen

Poslanec predstavlja prebivalce tiste volilne enote, ki ga je izbrala.

13. člen

Zaradi izraženega mišljenja poslanec ne more biti klican na odgovornost.

14. člen

Skupščina voli predsednika in podpredsednika iz vrst poslancev za obdobje štirih let.

15. člen

Skupščino sklicuje predsednik na osnovi odločitev skupščine ali na lastno pobudo.

16. člen

Skupščina odloča z večino glasov od skupnega števila prisotnih poslancev.

17. člen

Skupščina lahko sprejme sklep, da o posameznih vprašanjih razpiše referendum.

SPREJEMANJE STATUTA

18. člen

Za izvajanje tega statuta se sprejme posebni odlok, ki ne more biti v nasprotju s statutom.

19. člen

Statut Koroške avtonomne krajine se sprejme z večino njenih članov. Statut velja, ko ga sprejme večina občin, ki so združene v Koroško avtonomno krajino.

P.S. Morebitna podobnost s Statutom Kninske krajine ni nenaključna.

...ZDRUŽI SE!

Naše ljudstvo ima tako slonovski spomin, da bi morali jezikoslovci pomisliti tudi na zvezo: Slovenci – slonenci.

ARAN

Tudi v Mežici štejejo na novo

RUDNIK - DEVET PODJETIJ

Bilo bi skorajda neodgovorno do naše javnosti, če ne bi vedeli, kaj se dogaja v mežiškem Rudniku, ki je poleg Železarn (vsaj bil je) eden stebrov gospodarstva ravske občine. O njem je ljudem znano predvsem, da je v fazi zapiranja, da dobiva za zapiranje sredstva tudi od republike. Manj znano pa je, da se je ob »jami« razvila močna akumulatorska industrija, tovarna opreme in Elmont ter tako kot je bilo značilno za večino organizacij združenega dela, močna uprava. Ne smemo seveda pozabiti na Metalurgijo, saj nam je zapustila Dolino smrti in požgane gozdove še zanamcem.

Izčrpana rudišča, preveliki stroški na enoto vseh proizvodov, pa tudi vse značilnosti in posledice samoupravnega socializma so tudi v Mežici zapustili trajne sledove. Nekrita izguba iz časov, ko se je odločalo o rudarjenju, je odločilno vplivala na poslovne rezultate in tudi na gornjem koncu doline so stresi v finančnem sektorju ob času plač nekaj običajnega. Le da so se v Mežici že dolgo navajali na skromnejše plače kot so bile tiste v Železarni, finančniki pa obvladovali »nemogoče«. Rudnik je bil tudi zadnji ob Meži, ki se je organiziral kot podjetje.

Danes je namesto nekdanjega »Rudnik svinca in cinka Mežica« z vsemi tozdi vpisanih v sodni register novih devet podjetij. So skorajda povsem samostojne družbe z omejeno odgovornostjo, ki združujejo le simbolične odstotke kapitala, kar — če smo malce zlobni, pomeni predvsem to, da so direktorji zdaj lahko res direktorji, pred tem pa so bili znani predvsem po silnih prepirih.

Nova podjetja pa so v drugi polovici januarja ustanovila še eno, ki se imenuje Rudnik Mežica, d.o.o.. V glavnem gre seveda za bivše skupne službe, vsaj po dejavnostih, za katere so novo podjetje pooblastili ustanovitelji. Razmerja so med sabo uredila s pogodbo, sicer pa so nova podjetja sama odgovorna za uspešnost svojega poslovanja.

In kako je v podjetjih bivšega rudnika danes? Če sodimo po tem, kdaj so dobili plače za delo v januarju, jim gre različno slabo. V MPI (Metalurgiji, plastiki, in inženiringu) so imeli plačo prvi — prejšnji petek, v drugih podjetjih pa so jih dobili

PRAVNI NASLEDNIKI RUDNIKA MEŽICA:

Rudnik svinca in cinka Mežica, d.o.o.
Rudnik Mežica, Metalurgija, plastika in inženiring, d.o.o.
Rudnik Mežica, Tovarna akumulatorskih baterij, d.o.o.
Rudnik Mežica, Tovarna opreme Mežica, d.o.o.
Rudnik Mežica, Elektrooprema in montaža, d.o.o.
Rudnik Mežica, Trgovsko podjetje PECA COMMERCE, d.o.o.
Rudnik Mežica, Podjetje Elektralne, d.o.o.
Rudnik Mežica, Trgovsko in gostinsko podjetje Pogorevc, d.o.o.

na začetku tega. Nazadnje v Tovarni opreme, ki ji bo, kot vse kaže, šlo prvi za nohte, čeprav brez težav niso v nobenem delu bivšega Rudnika. Likvidnostne težave, na katere so se na Ravnah morali navaditi šele lani, pa so tako njihov stalni spremljevalci.

Registracija novih podjetij je vsaj zaenkrat upočasnila usodno tiktakanje blokad pred stečaji, štetje se je začelo na novo. Najbolj bodo menda odločilni dnevi konec marca. Kdor se bo rešil takrat, bo še imel možnosti, sicer... Zanimivo je, da tudi v sedanjem Rudniku svinca in cinka (bivših rudarskih obratih s separacijo) še vedno dela stavkovni odbor, ki so ga ustanovili lanskega novembra. Takrat so dosegli za četrtno višje plače in obljubo ministra Rejca (industrija in gradbeništvo), da bo pokrpal višje stroške. Kot smo uspeli zvedeti — obljuba še vedno dela dolg...

»Na čakanju« je bilo prejšnji teden v Mežici samo nekaj manj kot 30 delavcev. Število se bo povečalo marca, najprej v Tovarni opreme, ko naj bi šla na prisilni dopust skoraj polovica delavcev. Kdo bo naslednji, se še ne ve, po vsej verjetnosti pa bo to v Elektroopremi in montaži.

Najbolj vzpodbudno je, da se obeta dovolj naročil v ključnih podjetjih: Metalurgiji, Tovarni akumulatorjev in da lahko Rudnik ob obvladanih stroških posluje pozitivno. Računajo, da bi to moralo biti izvedljivo, saj so z upokojitvami močno zmanjšali sta-

V senci Doline smrti, boj za preživetje...

lež (samo decembra se je upokojilo kar 39 delavcev od povprečno 371 zaposlenih).

Vse kaže, da bo ponekod v novih podjetjih postal glavni problem vodenje. Bivši vodje tozdi nimajo pravega veselja do prijavljanja na razpise, nekateri pa kar odkrito povedo, da nimajo srca biti direktor v časih, ko bo treba tudi odpuščati. Problem

je tudi s strokovnimi službami, ki jih nekatera podjetja ne morejo, nekatera pa enostavno nočejo plačevati. O tem, da nekateri v teh strokovnih službah niti ne vedo, kdo je komu šef, niti ne govorimo. Da se le čas do teh spoznanj ne bo iztek, preden se iztečejo zakonsko dovoljeni roki blokad...

ep

Tiskovna konferenca v Železarni

NA POTEZI JE REPUBLIKA

Tudi, če bo vlada odvezala mošnjo, do konca leta 1000 delavcev manj.

V torek, 19. februarja, je bila pri direktorju ravskega koncerna tiskovna konferenca. Novinarje je seznanil z najnovejšim, kar se dogaja v železarni. Res pa je, da smo to želeli predvsem mi, in da nam je to uspelo šele, ko smo se prebili skozi njegovo časovno zadržanost. Tudi od njega ni več tako lahko priti, saj je »zaščiten« tako s tajnico kot poslovno sekretarko. Koncern je pač koncern, prej je bilo vse drugače, ko je šlo samo za Železarno.

Inž. Andrej Kokalj nas je seznanil z najnovejšim sanacijskim programom, ki so ga naredili, tretjem v zadnjih nekaj mesecih. Prvega je sestavil še bivši Poslovodni odbor pod mag. Žuncem, drugega je sestavila komisija, ki jo je imenoval občinski IS, najnovejši pa je nastal že pod njegovo taktirko. Povedal je, da je nastal na osnovi »sistemskega razmišljanja« v slovenski vladi, ki meni, da je črno metalurgijo v Sloveniji mogoče rešiti le celovito. To pa pomeni, da se morajo vse tri železarnе — Štore, Jesenice in Ravne skupno dogovoriti, kaj bo kdo delal. Direktor Kokalj je sicer povedal, da so imeli v osnovi na voljo tri variante: da se rešujejo sami, da se slovenske železarnе rešujejo skupaj in da se povezujejo s tujimi partnerji. Za samostojno reševanje, je dejal, smo prezadolženi, za povezovanje s tujimi partnerji pa imamo v tem trenutku pre nizko ceno. Tako je ostala edina sprejemljiva rešitev v povezovanju v okviru bivših Slovenskih že-

lezarn, republika kot usklajevalec pa bo poskrbela za sistemske rešitve in potreben denar. To seveda pomeni, da bo del ravske metalurgije poddržavljen, toda druge rešitve zaenkrat ni! Vsaj v dveh letih naj bi na Ravnah dokončno izvedli lastninjenje koncerna, v tem času pa bi se tudi že zbistrla vprašanje, kaj je hudo uro preživeti sposobno in kaj ne.

Huda ura je tudi na Ravne morala priti, kajti vse, kar se je dogajalo v zadnjem letu, ni vodilo nikamor. Še danes, tudi če bi hoteli, ne moremo biti konkurenčni. Dražje od svetovnega trga kupujemo tako energijo kot surovine, za obseg proizvodnje, ki jo imamo, pa je tudi preveč zaposlenih.

Na Ravnah očitno ni problem dosagati evropske ravni normativov, vsaj tako so nam ponovno zatrdili na tiskovni konferenci. V tem trenutku gre bolj za krizo obvladovanja stroškov vhodnih materialov in energije in seveda krizo naročil oziroma posledic prevelike odvisnosti od do-

KABELSKA TV

Vse odvisno od odborov

Skoraj bi se zgodilo, da februar 1991 v zgodovino Koroške ne bi bil zapisan le kot mesec prvega lokalnega časopisa, ampak tudi kot mesec prve lokalne televizijske oddaje na Koroškem.

Veliko je bilo že dogovorjenega. V prevaljskem Družbenem domu smo si že iz oči v oči sedeli urednik Pustoslemšek iz Mežice, režiser Prodnik iz Črne, snemalci Hočevar z Raven, Jazbec in Strmčnik s Prevalj, Penec iz Mežice, napovedovalka Lapanjatova iz Mežice in novinarka... In že je bilo rečeno: vidva gresta naredit torkovo sejo ravnanskega izvršnega sveta, ti boš pokril športne dogodke, ti pripravil izjavo generalnega direktorja železarnice, ti narediš špico.

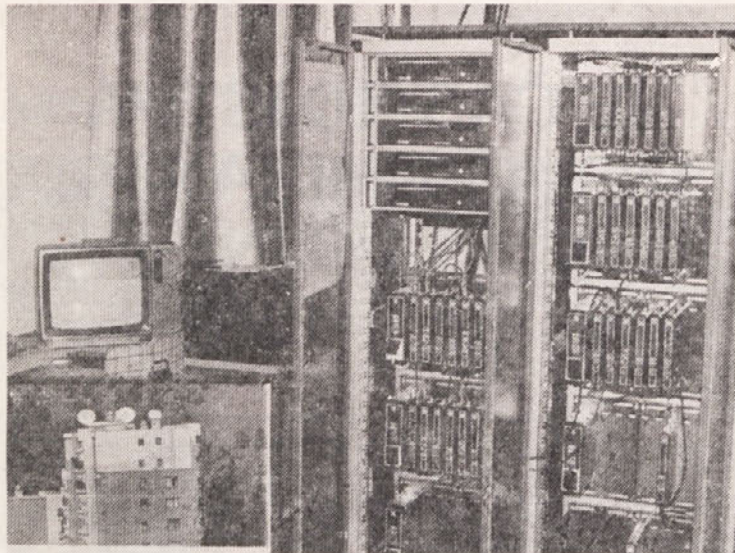
Ze je bilo zmenjeno tudi za naslednjo sejo tega tki. programskega odbora za lokalno TV, v torek, 20.2., v Mežici, kamor bi povabili tudi vse profesionalne novinarje v občini, pa še koga, ki bi hotel sodelovati pri televiziji.

Potem pa je hvalabogu in na vso srečo – vendar je po temeljitih premisleku treba reči tako – Pustoslemšek še enkrat omenil denar!

Berložniku, ki je z občinske strani zadolžen za to, da zaživi lokalna kabelska televizija, meni in še nekaterim, ki so bili na prejšnji seji za to, da gremo ne glede na sredstva v pripravo poskusnega občinskega programa, je bilo to drezanje v denar sitno, saj smo vedeli, da smo se s tem vrnili na začetek – na prvo sejo predstavnikov, zadolženih za kabelsko televizijo v občini, ki je bila januarja pri Vavkanu na Prevaljah. Že tam se je ustavilo pri denarju, prav tako na drugi seji, no, in zdaj spet!

Bistvo je torej denar!

Če bi bil, bi bilo najbolje, saj bi lahko zastavili občinsko televizijo profesionalno. Imamo poklicnega režiserja Igorja Prodika in firmo Trial iz Kotelj, ki se ne zanima le za delanje programa, ampak je pripravljena celotni sistem prevzeti v upravljanje. V perspektivi bi povezala vse zdaj ločene krajevne centre CaTV med sabo, uredila

Sedanja tehnika – ali zadošča?

centralni studio, razvila marketing itd. – skratka, vse, kar bi bilo treba, če želimo, da bi kdaj res imeli lokalno televizijo, kot se reče.

In zdaj bistvo: denar za kabelsko televizijo se v občini vendar zbira, torej je, ve marsikdo! Res je, vsi, ki imamo kabelsko televizijo, plačujemo mesečno naročnino zanjo, toda ta denar ves ostane v posameznih centrih kabelske. Namenjen je za vzdrževanje sistema, za nabavo in posodabljanje opreme, torej predvsem za tehnično plat.

Po štiriurnem razpravljanju smo se na sestanku programskega odbora odločili, da poskušamo denar za lokalni program TV dobiti prav iz teh sredstev, ki se za kabelsko že zbirajo. V ta namen bo delegacija obiskala vse centre lokalne TV v občini, da jih zaprosi za od 0,4 do ene marke po priključku od tistega denarja, ki ga že zbirajo kot naročnino. To bi zneslo okoli 2.500 DEM na mesec, kar bi lahko bil zagonski denar za delovanje tedenske do enourne oddaje pod delovnim naslovom OBCINSKI TEDNIK.

Upajmo, da se bodo posamezni odbori kabelske po krajih z delegacijo pripravljali pogovarjati v tem smislu. Saj je vendar prav ta program tudi eden od ciljev imeti kabelsko! V občini so potrebe po lokalni informaciji izkazane, zanjo pa so zainteresirane tudi občinske strukture.

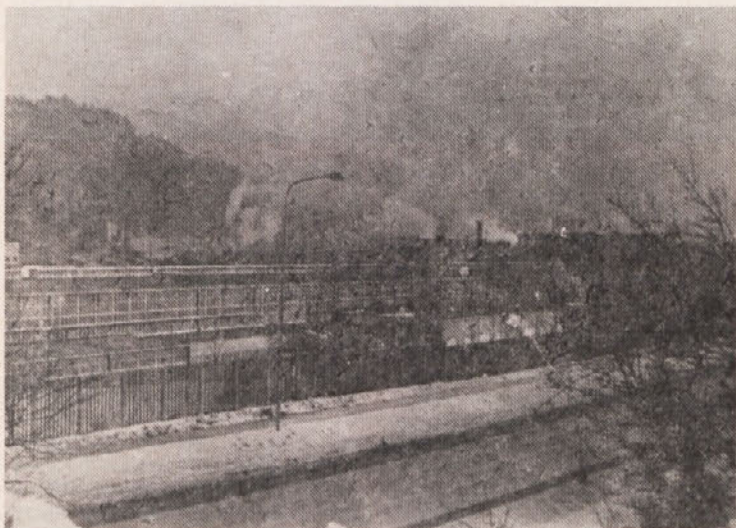
Če bodo kabelski odbori pripravljeni dati del sredstev iz kabelske naročnine, bosta na tem področju v občini volk sit in koza cela: gledalcem, torej ljudem, katerih last je kabelski sistem, saj so ga sami financirali, bi ponudili lokalni program, ne da bi zato povečevali lokalno naročnino (razen verjetno na Ravnah, kjer krepko zaozstaja za drugimi kraji v občini), in plačali bi ustvarjalce programa; saj res ne gre, da bi se to delalo volontersko.

Toda resnici na ljubo – s tem bi v občini pri kabelski rešili šele prvi problem. Jih je pa še cela vrsta, a o teh kdaj drugič.

Zdaj je želeli samo, da bi se kabelski odbori in delegacija mogli dogovoriti.

Če že ne februarja, potem bi lahko bilo vsaj leto 1991 zapisano v zgodovino Koroške kot prvo leto lokalne televizije!

Helena Markač

Koncern – kako visokodoneče: ali le 1000 manj, ali drastično krčenje programov in števila delavcev.

mačega trga v preteklosti. Del koncerna, ki je dajal na trg končne produkte, torej strojni del, je prav zato že ta trenutek (vsaj v nekaterih delih) sposoben pozitivno poslovati.

Inž. Kokalj je popolnoma odkrito povedal (da tudi, če se vse izteče srečno da republika da denar in omogoči pogoje za konkurenčnost), bo v koncernu konec leta 1000 delavcev manj. Z upokojitvami, dokupom let, odpravinami. Za 422 delavcev bo na ta način poskrbel koncern, ostale bo očitno morala reševati država. Trg je neizprosno, stroš-

kov, ki so nad normativi, ne priznava.

Rešitve so v veliki meri odvisne od vlade v Ljubljani. Do njih mora priti v mesecu in pol, sicer bodo morali izvesti drastičen prerez s programi, ki na trgu nimajo potrditve. Ko smo se poslavljali, nam je ing. Kokalj še zatrdil: »Slovenija ima in hoče imeti rešitev za svojo črno metalurgijo!«

Je bodril sebe, ali nas? Oboji namreč vemo, kako bi bili naslednji meseci kruti, če bi se že kar pobožna želja ne uresničila.

bm

Nikoli nam ne bo šlo tako slabo, da ne bi šlo nekaterim dobro.

NIKO

Angleščina v prvem razredu

Na osnovni šoli Koroških jeklarjev se vsi učenci prvega razreda, vključno s podružnično šolo v Kotljah, učijo angleškega jezika.

Vsak oddelek je razdeljen v dve skupini, šolske ure so nekoliko krajše.

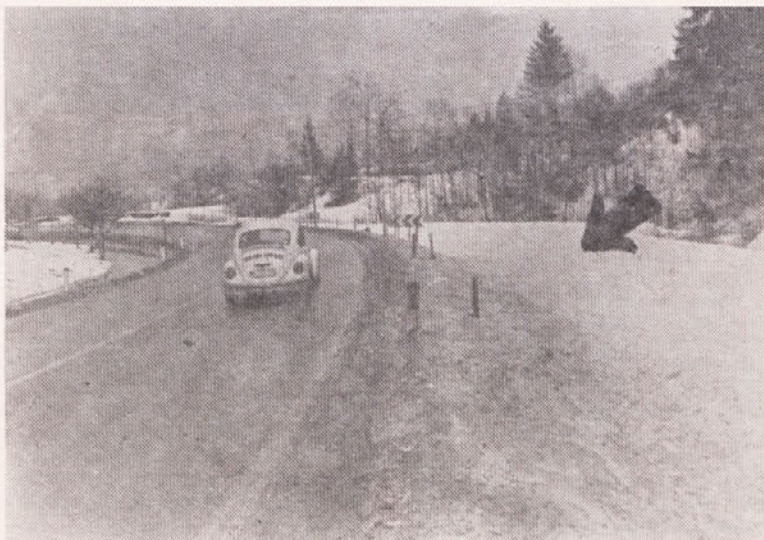
Veselo, ob igri in petju, se učijo tujega jezika.

Program bo vsako leto zahtevnejši. Verjetno bodo imeli posamezniki možnost učenja drugega tujega jezika – nemščine že v tretjem razredu.

Idejo o učenju tujega jezika od prvega razreda dalje so lahko realizirali, ker so starši prispevali sredstva za učbenike in delovne zvezke.

JE ČAS ROJSTVA IN ČAS UMIRANJA, ČAS VOJNE IN ČAS MIRU...

V MISLINJSKI DOLINI 21 GROBIŠČ

Ob cesti Velenje – Mislinja so v Gornjem Doliču grobišča.

Preštevanje mrtvih je v slovenski javnosti za nekaj časa usahnilo, kar pa ne pomeni, da Komisija Skupščine republike Slovenije za raziskavo povojnih množičnih pobojev počiva. Svoje delo so več ali manj zaključile občinske komisije, ki so izsledke seveda poslale na republiko.

Slovenjgraška občina je bila pri ustanovitvi komisije za popis grobišč zelo hitra in tudi delo so končali v razmeroma kratkem času. V lanskem letu se je zrušilo črno belo slikanje zgodovine, zato je tudi razumljivo, da so bile deležne toliko večje pozornosti zadeve, ki so bile doslej zamolčane. Starejši ljudje v Mislinjski dolini se dobro spominjajo povojnih pobojev, vendar so o njih doslej trdno molčali, pa tudi danes ne marajo o tem kaj prida govoriti. In kar je prav tako zanimivo: v občinskih arhivih okrog nastanka teh grobišč ni prav nobenih dokumentov.

Slovenjgraška komisija je lahko razmeroma enostavno ugotovila, kje se ta grobišča nahajajo,

saj so se izjave očitilcev ujemale. Tudi časovno so te dogodke, s pomočjo očitilcev ali ljudi, ki so bili o tem posredno seznanjeni, razmeroma dobro opredelili. Zelo pa se razlikujejo ocene okrog števila pokopanih, tako da v mnogih primerih niso uspeli priti niti do približnega števila.

Na ozemlju slovenjgraške občine je 21 grobišč, ki so nastala ob ali po koncu druge vojne. Glede na čas nastanka so razdeljena v dve skupini. Največ (19) je grobišč, ki so nastala med 10. in 15. majem in se nahajajo ob današnji magistrali od Hude luknje do Pameč. Tu so pokopani pretežno ljudje, ki so se skozi Mislinjsko in Mežjsko dolino umikali proti meji, Pliberku in dalje. Števila pokopanih komisija ni mogla ugotoviti, nekateri očitilci pa pravijo, da je največje grobišče v Doliču.

V slovenjgraški občini pa sta še dve grobišči, ki sta nastali po 15. maju 1945, obe sta na

območju Starega trga. V Zančanih je nastalo zelo obsežno grobišče v globači nekdanje ceste. Komisija števila ne omenja, ljudje, ki živijo v Starem trgu, pa omenjajo tisoč in več. Med 10. in 20. junijem 1945 so pokrita tovorna vozila neprestano vozila ujetnike iz nekdanje slovenjgraške kasarne do tega množičnega morišča. Komisija tudi ne omenja, kdo so bili ti ljudje, po vsej verjetnosti pa je bilo med ubitimi tudi nekaj domačinov. Drugo grobišče, ki je nastalo po uradnem koncu vojne, je v gozdu nad nekdanjo kasarno, kjer so konec maja 1945 ubili okoli dvajset uniformiranih ljudi.

Komisija je izdelala tudi ustrezno kartografsko označitev vseh grobišč, nadaljnje delo pri evidentiranju in izdelavi strokovnih osnov za zaščito pa naj bi prevzeli strokovnjaki mariborskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine in Koroški pokrajinski muzej.

(p)

DUHOVNA HRANA ALI PREŽIVETJE?

Pred kakšnimi desetimi leti je bilo tudi na Koroškem konec akcije »Kulturni dom v vsako koroško vas«. Tako je kulturno mesto Slovenj Gradec dobilo obnovljeni kulturni dom v središču mesta, streljaj od mesta pa je zrasel še kulturni dom v Starem trgu. In kaj je danes v teh kulturnih domovih?

V starotrkem kulturnem domu je donedavno imela skladišče slovenjgraška družba Prevent, krajevni kulturniki pa trdijo, da za zelo male denarje. Sedaj, ko kulturni dom ni več skladišče, bodo menda poživili kulturno dejavnost.

V slovenjgraškem kulturnem domu so v osrednji dvorani pred kratkim dobili obnovljene sedeže, tako da se tudi kakšna trda erotika kar udobno spremlja. Sicer pa so ostale prostore oddali v najem, zasedle so jih najrazličnejše firme: računovodski servis, čistilni servis, bife, izposoja video kaset, zastopništvo tuje firme, popoldanski fotograf, politična stranka, radio klub ter pisarna in arhiv pihalnega orkestra.

Kakšna je torej vizija slovenjgraškega kulturnega doma?

Zapolniti ga z duhovno hrano, ali z obrtniki in podjetniki, da bi lahko dom (in delavci) preživel?

(p)

Slovenj Gradec:

GASILCI PREGLEDALI SVOJE DELO

Med prejemniki odlikovanj je bil tudi Oskar Belis.

Gasilci gasilskega društva Slovenj Gradec so na 119 rednem občnem zboru kritično pregledali uspeh svojega enoletnega dela in sprejeli plan za prihodnje. Občnega zbora se je udeležilo več kot 80 rednih članov, med njimi pa so bili povabljeni gostje iz sosednjih gasilskih društev, krajevne skupnosti in občinske gasilske zveze. Na zbor so prišli tudi predstavniki gasilskega društva Pišce

pri brežicah. Razveseljivo je, da se je občnega zbora udeležilo veliko pionirjev in mladincev, kar kaže, da v Slovenj Gradcu ne bo zmanjkalo prizadevnih članov.

Iz izčrpnega poročila predsednika društva **Albina Mlinšeka** in poveljnika **Branka Smrtnika** povzamamo, da je bil zastavljen program dela slovenjgraških gasilcev skoraj v celoti izvršen. Člani društva so se najbolj izkazali pri elementarnih nesrečah: gozdni in drugi požari, prometne nesreče, izredno aktivni pa so bili ob lanskim poplavam, ko so pomagali pri reševanju družbene in zasebne lastnine in pri odpravljanju posledic poplav.

V program dela so zlasti zapisali, da bodo tudi v prihodnje skrbeli za izobraževanje svojih članov, redno bodo pregledovali vodne hidrante ter kar najbolj aktivno sodelovali pri pripravah na 12. Gasilski kongres, ki bo prihodnje leto v Slovenj Gradcu.

Na občnem zboru so podelili tudi priznanja in odlikovanja.

(fj)

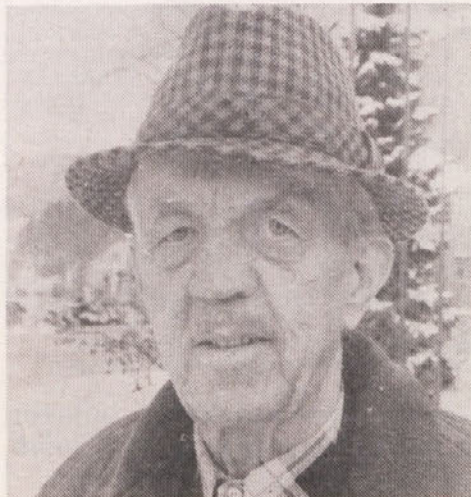
Zadnje čase je v naših krajih in zaselkih vse več trgovin, ki jih odpirajo zasebniki. Nekaj takih, trgovin, ki so seveda dobro obiskane, je tudi že v središču Mislinje.

O tem, kaj pomeni v kraju zasebna trgovina, so nam trije Mislinjčani povedali:

Mala anketa:

F. Jurač

VSE VEČ ZASEBNIH TRGOVIN

IVAN SEITEL, upokojenec: »Če se spomnim nekaj let nazaj ali na moja mlada leta, so tu v Mislinji že nekaj bile zasebne trgovine, ki so bile dobro založene. Tudi zasebne gostilne so bile, v katere smo radi zahajali. No, po drugi svetovni vojni pa je bil čas drugačen in zasebnih trgovin ter gostiln ni bilo več. Zdaj je spet drugače in prišel je čas, ko se trgovine odpirajo kot gobe po dežju. Mislim, da je prav tako, in zdrava je tudi konkurenca.«

IRENA TISNIKAR: »Lansko leto julija sem se odločila, da v Mislinji odprem zasebno cvetličarno, ki je bila v kraju nujno potrebna. Prej so morali mislinjčani in okoličani cvetje kupovati v Velenju ali Slovenj Gradcu. Krajani so cvetličarno, v kateri prodajam razno cvetje, vence in tudi spominke, sprejeli za svojo in jo radi obiskujejo. Povedati pa moram, da sem strankam na voljo ob vsakem času in jim rada postrežem tudi izven delovnega časa.«

JANEZ PODPEČAN: »Konec lanskega leta sem se tudi jaz odločil, da v Mislinji odprem zasebno trgovsko in storitveno podjetje, v katerem prodajam šolske in pisarniške potrebščine. Ponudbo sem obogatil tudi z izdelki domače in umetne obrti, v trgovini sami pa vršim vse vrste fotokopiranja. Prodajam tudi fotomaterial, skrbim za razvijanje filmov in izdelavo vseh vrst slik. Čeprav prodajalna še ni dolgo odprta, mislim, da sem prebrodil začetne težave.«

Ni vse zlato, kar se tuje sveti

DELAVCI POGNALI DIREKTORJA

Ko smo pred novim letom prvič nekaj več slišali o ITALSOLESU, mešani firmi, ki naj bi zaposlila okoli 70 delavcev, vanjo pa naj bi svoj kapital vložili tudi Italijani, smo bili skorajda navdušeni. Zagotovljen trg, in to konvertibilni!, zagotovljena delovna mesta, perspektiva, prenos nove tehnologije na naša tla, in še bi lahko naštevali superlative, ki nas v teh časih tako radi mamijo.

V ponedeljek so v tem istem TUS ITALSOLESU delavci dobesedno pogonali direktorja z dvorišča tovarne, že prejšnji teden pa so mu odločno povedali, da z njim nimajo več kaj debatirati. In kaj se je takega zgodilo?

V pogodbi o ustanovitvi družbe s firmo TUS ITALSOLES so namreč zapisane stvari, ki bi jih pravzaprav morali vedeti delavci, ko je do podpisa prišlo. Citiramo samo 14. člen, ki pa je pravo ja boško spora med delavci in v.d. direktorja Radovanom Triplatom:

»Družba bo sprejela evropski delovni čas zjutraj in popoldne v okviru predvidenih delovnih ur. Organizacija osebja družbe in sprejetje istega v produktivni enoti, torej vodenje osebja kompleksno, bo v pristojnosti tujega partnerja, dokler ne bo družba sposobna samostojno opravljati vseh svojih funkcij. Družba bo v vsakem trenutku lahko odpustila zaposlene, kateri ne bodo primerni za delo v produktivni enoti, vendar mora pri tem upoštevati jugoslovansko zakonodajo. Zaposlovanje osebja v novi družbi bo postopno do doseganja potrebnega števila za polno aktivnost, za začetek pogona.«

Prekipelo je, ko je prejšnji teden direktor ponudil 16 (šestnajstim!) delavcem odločbo o delu. Glasile so se na določen čas, na dva meseca. Tudi nam je ob tem dejal, da je tak interes last-

nika, se pravi obeh italijanskih partnerjev. Kje je interes TUSA, ki je po pogodbi lastnik polovice ITALSOLESA? Očitno se je izgubil, ali pa...

Vršilec dolžnosti direktorja pravi, da Italijani niso pripravljali ob primeru odpusta plačati, kar zahteva naša zakonodaja in da so bile zato odločbe napisane le za določen čas dveh mesecev. Pred tem so delavci delali torej celo na črno...

Skratka, ljudem je priklopelo, ko so spoznali, da so tržno blago. Ni odveč tudi povedati, da je bil odnos med štirimi, ki so dobili odločbe že prej (seveda direktor, obratovodja in še dva vodilna delavca) skrajno zaostren, da so se vedli kot najmanj bogovi, da o aroganci, ki je spremljala stike z delavci, ki so navsezadnje pustili v TUS svoja najlepša leta, ne govorimo.

In kaj pravi družbeni pravobranilec samoupravljanja? Že 8. februarja je zahteval od TUS kompletno dokumentacijo, z rokom do 15. t.m., vendar je še do da-

nes ni dobil. Pa tudi storil ni ničesar, čeprav je bil z dogodki seznanjen. Zanimiva je namreč tudi pogodba v tistih členih, ki govorijo o ustanovitvenih deležih.

O tem pišemo zato, ker so od samega republiškega pravosodnega ministra pravobranilci dobili nalogo, da se z družbeno lastnino posebej ukvarjajo. Da je ne bi razdajali! PREPIH se sprašuje, ali nismo na sledi prav temu? In da »rešitve« v nekaterih mešanih družbah niso nič drugega kot poceni razprodaja tistega, čemur še pravimo družbena lastnina? Na račun delavcev, ki ne bodo dobili več niti dela v »svoji tovarni«, vsak tujec ali pa njegov plačanec pa bo lahko delal z njimi kot svinja z mehomo. Družbeni pravobranilec samoupravljanja v Slovenj Gradcu pravi, da so denimo v NIEROSU (bivšem delu Fecra), že razgalili papirje o tem, kako drago (poceni?) so se tujcem prodali za poslovno skrivnost...

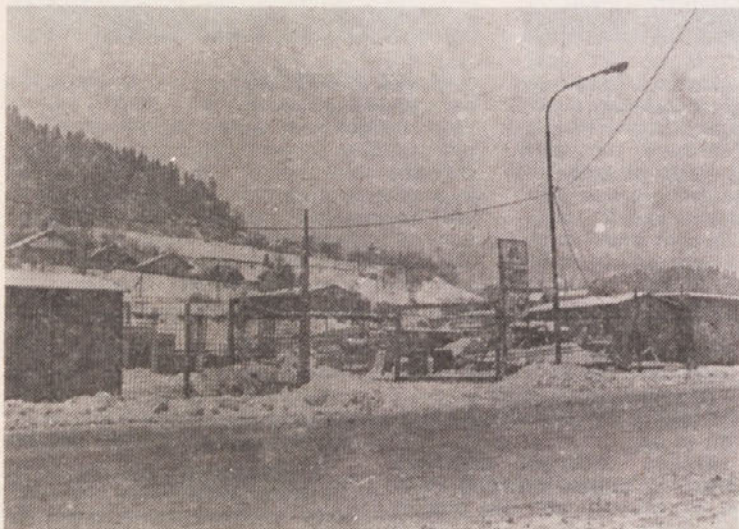
ep

Vaše pismo PREPIHU
— bolj prepihana
KOROŠKA

Vabljeni!

OBLJUBA dela DOLG

Natanko 40 vrstic je Ivo Stanjko, v.d. direktorja ljubljanskega podjetja Mercator Investa, odmeril Dravogradčanom oziroma odbornikom te skupščine, ki so izrecno zahtevali, da prvotni investitor projekta Trgovsko-poslovni center v Dravogradu odgovori na vprašanja, kakšna bo usoda tega centra. »Projekt stoletja«, »mala vrata v Evropo«, »eden najpomembnejših slovenskih objektov v zadnjih letih«, in kdo ve, kako so ta projekt še poimenovali, bi si gotovo od investitorja zaslužili kaj več kot skopih 40 vrstic. Morda pa nimajo kaj več povedati in je tudi poldruga stran dovolj. Seveda je to v pravem obratnem sorazmerju z obljubami, ki so jih dajali pred leti. Dravogradčanom pa v presojo prepuščamo celotno pisanje Iva Stanjke, ki ga bodo na današnji – četrtkovi – skupščini obravnavali tudi odborniki občinske skupščine:

Vrata trgovsko-poslovnega centra so še vedno odprta

»Žal vam moramo sporočiti, da vam analize potencialnih ukrepov za dokončanje investicije v Dravogradu, ki bi zadovoljila naše in vaše želje, ne moremo izdelati. Lahko vam posredujemo opis dejanskega stanja investicije in naša gledanja, kako naprej.

Že na seji zborov Skupščine Dravograd v jeseni 90 smo jasno povedali, da Mercator-Investa ne more nadaljevati investicije in da bomo dela ustavili. To ugotovitev smo sprejeli na podlagi dejstva, da je izpadel velik del sredstev FNP in da tudi pod tako ugodnimi finančnimi pogoji ni bilo interesa za nakup poslovno trgovskih prostorov. Kljub velikemu angažiranju pri iskanju kupcev je pravzaprav edini resni končni uporabnik objekta TP Ojstrica s 350 m² prostorov in Mercator Investa z vloženi lastnimi sredstvi.

Verjeli smo, da bo lokalna firma. Koroški biro lažje povezal interese v regiji in ob obljubah, da imajo tu tega partnerja, smo sklenili pogodbo o prenosu investitorstva na Koroški biro, pod določenimi pogoji, ki pa niso bili izpolnjeni.

Koroški biro je v svojem imenu in za svoj račun nadaljeval z deli na gradbišču in postavil del nosilnih stebrov, medtem pa tudi zašel v hude finančne težave – morda celo stečaj, o tem nismo oboješeni.

Vse to pa je močno zmanjšalo zaupanje ter vam in nam postavilo dvome o možnosti nadaljevanja investicije z njegove strani.

Še vedno smo pripravljeni sodelovati pri investiciji, tudi kot nosilci, saj nam ni vseeno – naš finančni vložek v objektu ni nezanemarljiv – kaj bo z usodo gradbišča. Vendar vidimo največji problem v tem,

da ni potencialnih kupcev in uporabnikov, ki bi v končni fazi zasedli in oživili objekt, ko bo zgrajen.

Investicijo je možno nadaljevati pod naslednjimi pogoji:

1. Da republika zagotovi del sredstev (–54 milj. din), ki so bila s sklepom že odobrena v letu 1990.

2. Da koroško gospodarstvo, potencialni kupci ali izvajalci del (vse te pa je potrebno še poiskati), zagotovijo manjkajoča sredstva za dokončanje objekta.

3. Ponovno je potrebno zmanjša-

ti načrtovani obseg gradnje na minimalno možno površino.

V kolikor skupaj z vašo pomočjo uspešno zagotoviti finančna sredstva za nadaljevanje (tudi Koroški biro je lahko partner, v kolikor bi imel trdne argumentirane dogovore z sofinancerji), smo pripravljeni nadaljevati vlogo investitorja. Kot pa smo že omenili, pa nimamo več lastnih sredstev, ki bi jih lahko Mercator-Investa še vlagala v gradnjo.

Lepo pozdravljeni.

TOVARNA MUTA

V REORGANIZACIJI

Govorice o stečaju se širijo kot ogenj, bojazen delavcev, da bodo ostali na cesti, je vse večja. Prihaja Fras!?

Tovarna Muta, ki v občini Radlje zaposluje kar 1400 delavcev, je tačas v hudi stiski. Ne samo, da so v fazi reorganizacije delovnih mest, še vedno ni jasno, kako bo z vodstvom tovarne, razmišljajo pa tudi o preobrazbi firme. Seveda so še vedno pri več variantah: Ali bo Tovarna Muta novo podjetje v enaki obliki kot doslej, ali bo znotraj koncerna več podjetij v smislu dosedanjih programov.

Še vedno so nekateri, predvsem vodilni kadri, preobremenjeni s pre zaposlenostjo. Enako proizvodnjo bi namreč dosegali tudi z 200 delavci manj. Vendar ne želijo odpuščati, vsaj zdaj še ne, iščejo pa nov proizvod za tržišče, ki ne bi temeljil na investicijski obremenitvi. Še vedno jih bremenijo neplačane lanske realizacije, politične razmere v državi so jim zaprle trg na jugu.

Seveda poskušajo izpadli del poravnati s kompenzacijami, pripravili so tudi program za izterjatve. Po zadnjih podatkih kaže, da niso bili najbolj uspešni. Večino izpadlega tržišča bodo usmerjali v izvoz, ki je tudi osnovna usmeritev koncepta razvoja Tovarne Muta. Izvoz naj bi povečali kar za polovico, največje možnosti zanj pa so v programu sivoga granulata, ki je že lani dosegal nad 50 % izvoza. Letošnji načrti so še višji. Novost v tem programu je proizvodnja granulata za kamnoseštvo, kjer že poteka rekonstrukcija hale. Od skupaj 15.000 ton naj bi 8000 ton proizvedli za izvoz, za

kar so pogodbe že sklenjene.

Po mnenju VD direktorja **Jožeta Vanca** je sedanja organiziranost tovarne neposrečene, saj sta kar dva programa vezana na sezonsko prodajo in sta že lep čas povsem ne-likvidna. Znašla sta se v osamljenosti, saj solidarnosti in pomoči ostalih dveh programov, ki sta bila še kar uspešna, nista bila deležna. Vancu tudi meni, da je večina še vedno zaverovana v gotovost preteklega obdobja in je podjetje premalo prilagodljivo za današnje razmere na trgu. Še vedno je nekaj delavcev na čakanju, zaposlenost pa se nenehno spreminja glede na značaj proizvodnje. Ne kaže drugega, menijo v Tovarni na Muti, kot prilagoditi razvoj podjetja v smeri povpraševanja na tržišču.

Status quo še traja, izšel je razpis za direktorja podjetja, kar pa je že druga zgodba. Odvija se nekako takole: po principu »demokracije« za koga izmed zaposlenih v podjetju ni interesa, sedanji VD direktorja bi želel zamenjati kar 80 % vodilnega kadra, kar pa tudi ne gre. Edino znano ime za kandidata je **Fran Fras**, predsednik izvršnega sveta, za katerega pa pravijo, da bo kandidiral predvsem po lastni želji in želji določenega kroga ljudi – ve se, katerega. Če bo potrjen, bodo mnogi upi usmerjeni vanj. Da zna gospod Fras marsikdaj neusmiljeno odločati, pa tudi ni nova zgodba.

Bomo videli!

FI

Vzeli so oblast v svoje roke, nato pa zatrdili, da je vse v božjih rokah.

NIKO

ASTOR d.o.o.
PODJETJE ZA ADMINISTRATIVNE STORITVE, PROIZVODNJO
IN RAZVOJ DROBNEGA GOSPODARSTVA

Rado Pogorevčnik iur.
DIREKTOR

PREŽIHOVA 24, 62390 RAVNE NA KOR., TEL., FAX.: 0602/23-094

Dravograd:

ZBOROVANJE LJUDSKE STRANKE

Okoli dvesto kmetov se je v soboto, 23. februarja, zbralo v dvorani Elektrarne ob Meži na prvem občnem zboru **Podružnice Kmečke zveze Slovenije – Ljudske stranke** občine Dravograd. Udeležil se je tudi predsednik stranke **Ivan Oman**, član predsedstva republike Slovenije.

Kmetje so razpravljali o vrsti problemov, ki jih tarejo, predsednik podružnice **Dušan Kudrnovsky** pa jih je pozval, da so enoglasno podprli prizadevanja stranke za drugačen zakon o gozdovih, kot ga ponuja osnutek, ki je v skupščinskih klopih. Seveda niso mogli niti mimo zakokov, ki šele prihajajo, še posebej pa so se lotili združništva in aktualne kmetijske politike. Menili so, da jo je treba prilagoditi lastniški strukturi, takšni kot je: razdrobljeni in zato drugačni kot je drugod. V razpravi je sodeloval tudi **Ivan Oman**. Zapisali smo nekaj njegovih misli:

»Socializma je konec, kapitalizem, ki prihaja, pa je grda stvar. Zato kmetje rabimo zadrage, v katerih bomo gospodarji sami. Zavedajmo pa se, da bo zdaj marsikaj težje.

Rešitev bančnega in finančnega stanja, kakršno je, je v posojilu vsaj milijarde dolarjev, ki jo slovensko gospodarstvo mora od nekod dobiti. Iz drugih republik so nam dolžni več kot 20 milijard dinarjev, in drugače kot je, biti niti ne more.

Priporočam, da se TOK-i spremenijo v zadrage, da kmetje v njih aktivno sodelujejo, in da se tako izognemo množici vseh mogočih lesnih trgovcev, ki bodo prav gotovo hoteli posneti od našega dela samo smetano.«

—ep

SMUČARSKI SKOKI V VUZENICI

Kar z lepimi uspehi in dobrim delom se lahko pohvali Smučarski klub v Vuzenici, ki ima tačas veliko mladih, pa tudi starejših privrženecv.

Smučanje je v Vuzenici že tradicija, pred 50. leti so v Vuzenici že imeli smučč z jeklenimi robniki in Kandachar vezmi. Pravo organizirano smučanje se je v Vuzenici začelo pred 30. leti, ko so prvi smučarji odšli na vaditeljski tečaj v Mežico in kasneje organizirali prve tečaje tudi doma.

Sekcija za smučarske skoke slavi letos peto obletnico. Ne moremo mimo skakalnega centra na Šentvidu, s tremi skakalnicami, ki so bile dograjene leta 1985. Isto leto so se izšolali tudi prvi štirje sodniki za smučarske skoke: **Alojz Karničnik, Ivo Javornik, Jože Praper** in **Nataša Jeznik**.

Otvoritev tekma skakalnic je bila 11. 1. 1986, ob vuzeniškem krajevnem prazniku. Skakalnice so grajene po priznanih načrtih, so homolirane

Skakalnica na Šentvidu pri Vuzenici, v ponos domačinom in smučarskemu klubu!

ne in imajo veljavne certifikate, torej so varne in se na njih lahko odvijajo republiška tekmovanja. Tudi kljub neugodnim zimam je njihova lega ugodna in vsako leto so bila tekmovanja na naravnem snegu, kar je pravzaprav redkost za skakalnice na nižjih nadmorskih višinah.

Tako so bile vsako leto meddruštvene tekme Stajerske in Koroške ob počastitvi krajevnega praznika Vuzenica. 1989 leta je bila prva republiška tekma, zadnja pa 2. februarja letos za pokal KOKTE. Tekmovali so mlajši pionirji do 9 let. Skakalnice na Šentvidu dopuščajo skoke 11, 17 in 25 m in so še zlasti primerne za začetnike. Ko ti obvladajo najmanjšo, lahko tekmujejo na srednji skakalnici, v skupini mlajši pionirji »C«. Največja skakalnica je primerna za tekmovanja skupine mlajši pionirji »B«. Za skupino mlajši pionirji »A« je primerna skakalnica v Hudem kotu, s 40. metri. Tam je bilo tekmovanje v skokih 17. februarja.

Za sekcijo smučarski skoki v Vuzenici skačejo naslednji tekmovalci:

— MP »C«: **Petra Sušek, Jože Pra-**

per, Luka Zajc, Gregor Poberžnik in **Tonček Kričej**.

— MP »B«: **Tomaž Sušek, Matej Hudemik, Zlatko Napotnik**.

— MP »A«: **Sebastijan Javornik, Gregor Rudolf, Uroš Koležnik, Mitja Haberman, Tadej Praperin Primož Kolar**.

— Starejši pionirji in mladinci: **Bojan Haberman, Bruno Ofič, Marjan Javornik, Lucian Helbl in Tone Kotnik**. Haberman in Ofič se ponašata s 34. in 32. metri skakalnice v Hudem kotu.

Skakalna sekcija ima danes dvajset parov skakalnih smučč z vezmi in čevlji, in deset čelad. Vsakdo, ki bi se odločil za ta šport, ima vrata v klub odprta, s smučarsko opremo in vozovnicami pa družinski proračun ne bo obremenjen.

Nenazadnje pa je pomembno, da so otroci čimveč na svežem zraku, s skakanjem raste tudi njihova samozavest, kajti skakalni šport je rezerviran le za pogumne!

Irena Fasvald

Radlje: SPET NA AVTOBUS?

Novi zakon o srednjem šolstvu in njegovih prizadevanjih, seveda za štednjo, tudi ne predvideva več dislociranih oddelkov. To pa praktično za Srednjo kovinarsko šolo na Muti pomeni, če seveda ne pride do spremembe, da ne bo več vpisovala šiviljske in gradbene usmeritve.

Šolanje za mlade Korošice in Korošce se bo še bolj oddaljilo, na ti dve usmeritvi pa to pomeni vožnjo na celjsko ali mariborsko območje, oziroma šole.

Zanimivo je, da sta prav to usmeritvi, ki sta imeli še lani največji vpis in da so v koroški tekstilni industriji z znanjem in delom učenec teh šol zadovoljni. To je pokazal tudi nedavni posvet, ki je bil v Šolskem centru na Muti.

Pa ne gre samo za to. V ta center je bilo vložena kar precej denarja in strokovnih moči. Šola z vso tehnično opremo ne nastaja z lahkim porodom, delovne organizacije, ki so računale na bodoče delavce in delavke, so v to vendarle vložile svoj delež.

Če se zadržimo pri tekstilkah, je šola doslej

usposobila že nad 300 deklet, odslej pa naj bi iz šole prihajalo letno do 30 kvalificiranih šivilj s triletno šolo. To pa je, tako vsaj trdijo gospodarstveniki, blizu številki, ki redno zapolni potrebe koroške tekstilne industrije.

To je na kraju krajev, razen nekaj redkih izjem, edina pomembnejša panoga gospodarstva v regiji, ki nudi primernejše delo ženskam. Da je to med najslabše plačanim suženjskim delom, bi spregovorili kdaj kasneje.

Pa naj še to šolo odmaknemo? Najbrž bomo državi nekaj prihranili? Vsekakor pa bomo močnejše obremenili starše, obremenili otroke, ali bodo v internatih ali na vlakih in avtobusih.

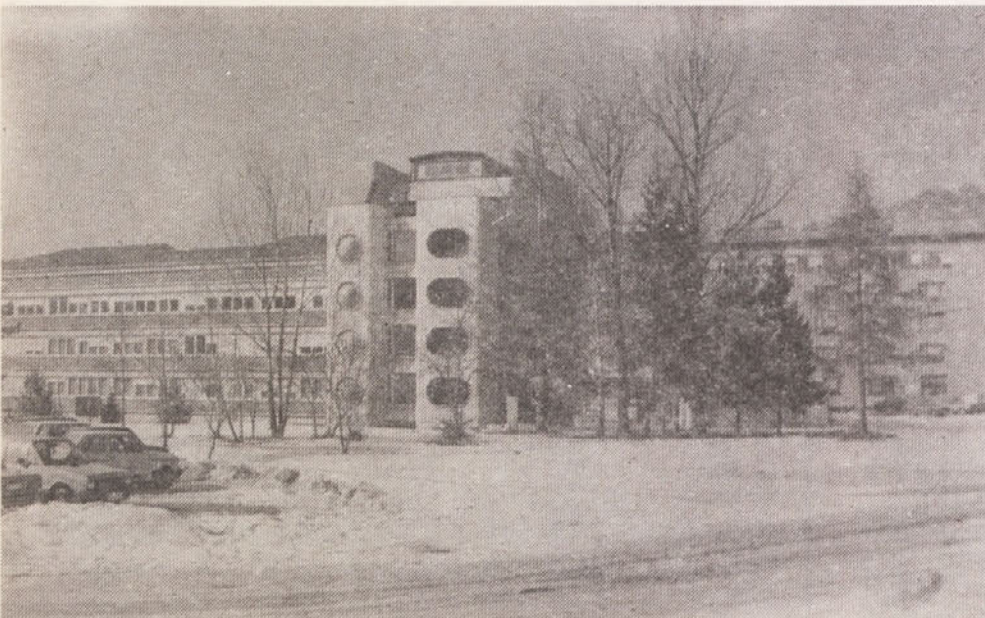
Pustimo ob strani vsaj enkrat vse drugo. Enkrat samkrat se zamislimo tudi v položaj naših otrok, deklet na Koroškem. Ali jih moramo res še tako rosno mlade pošiljati v svet? In to tako mirne vesti, da jim nudimo vse najboljše, predvsem starejši pa jih tolažimo, kako težko je bilo šele nam.

Dobra maža za našo slabo vest in nič drugega!

K. Valtl

Ne bo več tako vedrih pogledov v prihodnost.

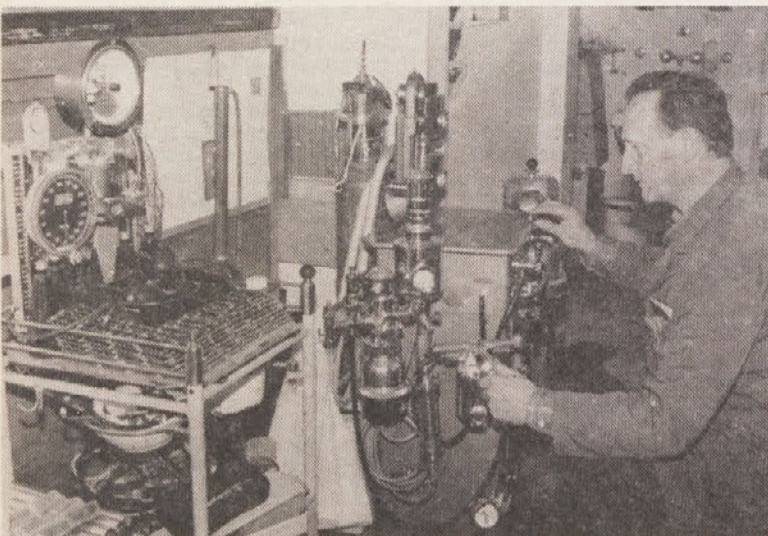
Zimski pogled na del slovenjgraške bolnišnice: s stalnim posodabljanjem je bolnišnica stopila v sedanost in postala enakovredna drugim v Sloveniji.

Stari regionalizem, ki ga hočejo nekateri sedaj zrušiti, je prinesel tudi kaj dobrega. Slovenjgraška splošna bolnišnica je dobila svoje trdno mesto regionalnih bolnišnic v Sloveniji. Letos praznuje ta bolnišnica 95 let, seveda, če vzamemo za ustanovitev datum 1. junij 1869, ko je bila ustanovljena s sklepom štajerske deželne vlade. Sicer pa se slovenjgraški špital omenja v starih listinah že v letu 1418. Za svoj regionalni značaj pa je morala slovenjgraška bolnišnica storiti še več, predvsem pa vzgojiti množico novih strokovnih kadrov, ki so ponesli dobro ime bolnišnice širom po Jugoslaviji.

Bolnišnica letno hospitalizira več kot 15 tisoč bolnikov, 55 tisoč jih ambulantno pregleda, tu zagleda svet nekaj manj kot 2000 novorojenčkov, več kot 30 bolnikov ohranjajo pri življenju dializni aparati... Prav lani sta se dializa in lekarna preselili v nove, sodobne prostore.

Statistika: Med sprejetimi bolniki jih pride 24,5 % iz Velenja, 24,1 z Raven, 17,8 % iz Slovenj Gradca, 13,8 iz Radelj, 7,0 iz Dravograda, 6,3 iz drugih krajev Slovenije in Jugoslavije, 4,9 pa iz medobčinske zdravstvene skupnosti Celje.

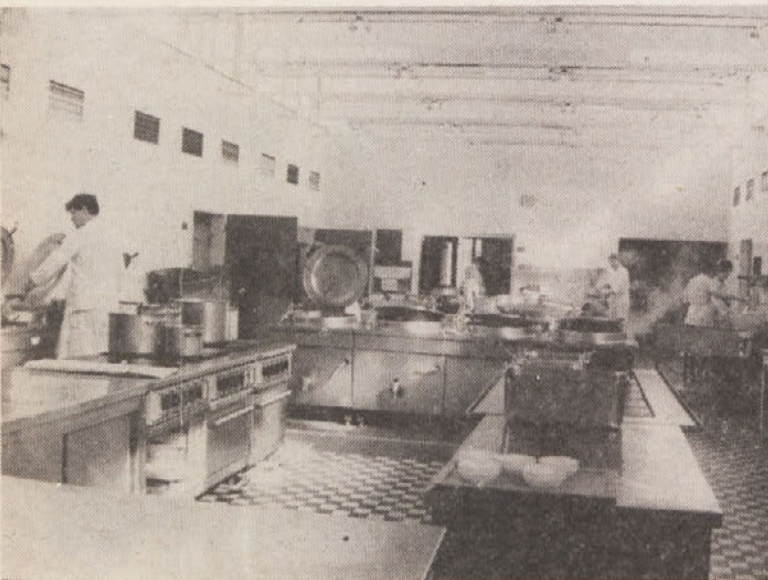
(o)

Pogled na kletne prostore bolnišnice: vzdrževalec Stefan Merčnik pri delu, ki je prav tako pomembno za funkcioniranje takšne ustanove.

Jože Aberšek, mavčar, je imel letos zaradi obilnejše zime nekoliko več dela.

Kuhinja: dnevno pripravijo do 2000 različnih obrokov, od tega je od 250 do 300 dietnih.

Vsem je skupna želja: čim prej ozdraviti in spet domov.

Tudi v Slovenj Gradcu so čakalnice polne, vendar še vedno manj kot v drugih bolnišnicah.

Nada Ekart na otroškem oddelku: »Vsi se zelo trudimo, da bi malčki kar najmanj boleče preživeli odsotnost od doma in staršev.«

Pri njem pa se vse konča: Srečko Plešej v prosekturi.

NA ROBU DEŽELE

Fotografije: Franc Jurač

Prim. dr. Stane Strnad: eden od sriovalcev današnje podobe slovenjgraške splošne bolnišnice.

V bolnišnici živi tudi kultura: v avli tokrat razstavlja dr. Lojze Pogorelc.

Piše: Marjan Kolar

Dober dan, kriza

O krizi beremo v časnikih in poslušamo po TV, s krizo se strašimo v pogovorih. Kriza, po slovensko hudo, negotovo, nevarno stanje, je v deželi. Pa vendar se zdi, da ta strah za zdaj hodi po drugih krajih, ne prav v naši ulici ali soseski. Vsaj bede še ni, ne hladnih, praznih štedilnikov niti velikih, lačnih otroških oči. Tako o krizi govorimo, vendar v resnici ne poznamo njenega obraza. Negotovost pač, tudi iz nje izvirajoče nelagodje in 75 odst. plača za čakanje na delo, pritrgovanje pri tem in onem, a daleč še ne stradež in brezup.

Kakor tedaj na srečo prave krize še ni, povem naravnost: nanjo nismo pripravljeni ne materialno ne duhovno. Materialno ne vsak s svojimi zalogami deviz, duhovno ne z zavedanjem stalnega menjava v življenju in naravi, ki se mu reče dan in noč, plima in oseka, zdravje in bolezen, sreča in nesreča.

Čudno to niti ni. Uspeli smo se organizirati tako dobro, da nas zdravnik po čim krajši poti reši najmanjše bolečine, ob duševni stiski pa je pri roki razumevalač in diskreten psihiater. Za muke rojstev in smrti skoraj ne vemo več, saj se praviloma dogajajo za zidovi bolnišnic. Tegobe starosti smo skrili v odročne domove. Na-

ša vera je torej kult zdravja in uspeha.

Če dodamo še, da nas je desetletja socialno ščitil danes tako zaničevani sistem enoumja, je razumljivo, da smo razvajeni in je soočenje s krizo dvakrat težje, kot bi bilo sicer.

Čeprav vsaka velika religija nudi svoj model premagovanja težav, imamo premalo prostora, da bi danes govorili o njih.

Tolažbo brez mistike ali socialističnega patosa pa vendarle vlija zagotovilo biologov, da se je človek atomske dobe sposoben v nekaj urah prilagoditi razmeram v ledeni dobi in – preživeti. To seveda pomeni, da bomo kos vsakršni krizi, takoj ko jo bomo pripravljeno sprejeti kot nujno zlo. Takrat ne bomo le spoznali, da se da kak dan brez šale preživeti z nekaj krompirja, ampak tudi, da na svetu ni nečastnega ali »grdega« delo. Če si ameriški študentje služijo šolnino s prodajanjem časopisov in pomivanjem posode, bo kaj podobnega (v prispodobi) moralo biti dobro tudi za nas.

Piše: Mira Valtl

O nekem dnevu

Namerno nisem zapisala »prazniku«, kajti 8. marca nisem nikoli občutila kot svoj praznik – le kot dan, ki so ga izbrali ali določili s čisto določenim namenom. K pisanju pa so me spodbudile različne izjave, ki so se v nekaterih krogih, zlasti pa v vrstah krščanskih demokratov, pojavile že lani in so jih potem mnogi začeli ponavljati; češ, da je tudi to eden izmed praznikov, ki je bil našim ženskam vsiljen z vzhoda. Pojavili so se tudi predlogi, naj bi namesto »vsiljenega« 8. marca naše ženske praznovalle 25. marec – Marijin praznik kot »materinski dan«.

Seveda je treba najprej povedati, da nam 8. marca nikakor niso vsilili z vzhoda. Iz »Male splošne enciklopedije« povzemam, da je bil 8. marec razglašen za mednarodni dan žena leta 1910 v Københavnu na Danskem, na zasedanju II. mednarodne ženske konference, ki ji je tedaj načelovala Klara Zetkin. Začetki gibanja za emancipacijo in enakopraven položaj žensk pa segajo daleč nazaj v zgodovino in so imeli (kakor tudi še danes) zelo razgibano obliko in vsebino. Glavni cilji, ki jih je v začetku 20. stoletja postavila mednarodna ženska konferenca in na katere naj bi nas spominjal vsaj en dan v le-

tu, še danes niso povsod doseženi (volilna pravica, za enako delo enako plačilo, pravica do udeležbe in odločanja na vseh področjih političnega, gospodarskega in družbenega življenja itd.).

Tudi pri nas, čeprav imamo v listinah vse lepo zapisano, se prav zdaj z novo ostrino pojavlja težnja po »starih časih«, ko je bila ženska potisnjena v položaj varuhinje družine in domačega ognjišča ter v vsem podrejena tej vlogi in iz nje izhajajočim posledicam.

Ali potemtako res ne potrebujemo 8. marca? Seveda s pravim pomenom in vsebino mednarodnega dneva žensk!

Pri nas smo ga, žal, skoraj docela popačili, zato se za tako izmalichen dan žena in za nekatere prav odvratne oblike »praznovanja«, kakršne so prišle ponekod v navado, res ne potegujem. Ne zdi pa se mi umestno, da bi ga enostavno »ukinili« kot preostanek minulih časov.

Vsak si lahko sam izbere svoje praznike. Zato tudi ne preganjam 8. marca. Naj ostane kot simbol vsega, kar smo ženske kot celovite osebnosti, ne le kot matere, že dosegle, oziroma, kar moramo še doseči. Ker ga pač po vsebini ni mogoče nadomestiti z nobenim drugim datumom.

Piše: Bojan Borstner

Šolski zakon

Institut množične in obvezne šole je temeljna pridobitev industrijske družbe. S tem se zagotavlja dvoje – laičen nadzor nad celotno prihajajočo populacijo – nadzor, ki s svojimi metodami in predvsem rezultati v veliki meri presega dotedanjo ideološko moč cerkve; prenos znanja, ki je nujno potrebno za uspešno vključevanje v proizvodni proces.

Oba vidika – ideološki (vzgojni) in kognitivni – poskušajo različne družbe čim bolj uskladiti. Pri tem ne gre za izključujoče pozicije, ampak za komplementarnost – vzgoja ne more biti

neznanstvena, znanost ni nikoli nevzgojna –, ki pa vsebuje notranje protislovje: a) vzgoja kot proces socializacije je vedno naperjena na generiranje obstoječega; b) pridobivanje znanja (izobraževanje) predpostavlja proizvajanje novega, drugačnega, različnega.

Nove družbene razmere zahtevajo tudi novo pozicijo v opredeljevanju statusa in ciljev vzgojnoizobraževalnih sistemov. Država bo poskušala ohraniti svojo nadzorovalno (ideološko) funkcijo, čeprav se bo ta intenca skrivala za neoliberalna gesla, kot so

svobodno delovanje tržnih zakonitosti, deregulacija, varovanje človekovih pravic in svobosčin, kar se potem rezultira v iskanju primernih oblik nadziranja vzgojnoizobraževalnih sistemov.

V tako zastavljenem konceptu so lahko šole le javne institucije, ki ne bi smele vplivati na sfero zasebnega (svetovni nazor, politična ali religiozna prepričanja,...), in bi morale biti usmerjene predvsem na prenašanje znanja. Nevarnost, ki jo demokratizacija prinaša, se izraža v tendencah, da se stari ideal »socialističnega človeka« nedomesti s konstruktom, ki vsebuje splošne civilizacijske vrednote, vendar v luči »zavezujoče narodove tradicije« – krščanstva.

Nadzorovanje, ki v skrajni konsekvenci vedno pomeni določeno obliko »inženiringa človeških duš«, se bo nujno premeščalo iz sfere vidnega – neposredne ideologizacije – v sfero nevidnega – skriti pouk, skriti učni načrt.

Skriti učni načrt, ki se uspešno uresničuje, osvobaja šol-

ski sistem balasta deklarirane ideološkosti, kar pa je možno le, če obstaja »pedagoška iluzija« o samostojnem motivacijskem delovanju šole kot temelju vsake izobraževalne institucije.

Izguba proklamirane ideološkosti vsebuje hkrati specifično vmeščanje vzgojnega vidika v šolski sistem tako, da vzgoja ne izhaja iz apriornih, svetih družbenih vrednot, ki so bile nekoč morda resnično dejavne, danes pa so uradno sakralizirane, ampak sledi iz procesa pridobivanja znanja in porajajoče se zavesti o njegovi vrednosti. To se lahko uresniči le, če se zagotovi notranja – strokovna avtonomija učiteljev ob hkratnem oblastnem – ravnatelju – in javnem nadzoru – nadzorni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki staršev in strokovne javnosti.

Novi šolski zakon bo moral vse to vključevati, če ne želimo ponavljati reform, ki so predstavljale neodgovorno eksperimentiranje z otroki.

ATENTATI NA KULTURO

Pepino Principe v klubu Levi devžej na Prevaljah

Kultura preživlja težke trenutke, atentati se kar vrstijo. Nemara je pred bistveno dilemo vsakega vojnega stanja: ali se postaviti v vlogo talca ali v vlogo begunca. Obdavčevanje kulture in kulturnih stvaritev je gotovo atentat par excellence.

Seveda pa takšni atentati niso samo na splošni, to je državni ali republiški ravni. V zapisniku z zadnjega zasedanja ravske vlade v letu 1990 smo lahko prebrali tudi misel Jožka Kerta, ministra za okolje, da je potrebno zabavne prireditve obdavčiti. Lepo in prav. Vendar: Kaj je to, kultura? Za nekoga pevski zbori, folklor in godba na pihala. Za druge so to Laibach, Center za dehumanizacijo, Boško Petrovič.

Kertova opazka je gotovo bila usmerjena v prevaljski družbeni dom in klub Levi devžej. Zaradi tega doma je vlada tudi spravila pod streho odlok o hrupu. V Levem devžaju pa niso bile samo veselice, klubska dogajanja so zajemala takšen program, kot je harmonikar Pepino Principe, Zoran Predin, že omenjena Laibach in Pertovič, na zborovanje je vabila Jerca Mrzel, ob otvoritvah razstav je prepeval oktet TRO in še bi lahko naštevali.

In kdo je danes tisti, ki bo določil, kaj je kultura, kaj pa zabava, ki jo je potrebno toliko bolj obdavčiti? Posamezni ministri s subjektivno presojo lastne pameti in srca ali davkarji s pomanjkljivo duhovno izobrazbo? Kako bo, denimo človek, ki mu je blizu godba na pihala, gledal na mladinsko ali alter kulturo?

Pa definicija kulture? Dimitrij Rupel, naš zunanji minister, pravi: »No ja, obstaja 357 definicij; nimam časa, da bi vse naštel.«

(ek)

Postajam senilen: nikakor se
ne morem spomniti, ali so imeli
Būtalci Cefizija ali Capudra?

NIKO

Vorančevi dnevi

Kar nekako manjkal bi nam v teh dneh pregled amaterske kulturne dejavnosti Mežiške doline. V minulih dobrih dvajsetih letih smo se navadili, da v okviru Vorančevih kulturnih dnevov spoznamo žitje in bitje kulture v tem okolju.

Kot že vrsto let, bo tudi tokrat osrednji kulturni dogodek pevsko srečanje z značilnim imenom »Od Pliberka do Traberka«. Na njem bo sodelovalo kar 22 pevskih zborov, od tega sedem iz zamejstva, kar spominja na dobre stare čase te prireditve in sočasno spet daje novi polet enotnemu slovenskemu kulturnemu prostoru. Koncerti bodo letos v krajih Mežiške doline, v občini Dravograd in v zamejski Koroški. Sklepni koncert bo 23. marca v športni dvorani na Ravnah, sodelovalo pa bo 16 pevskih zborov. Povejmo še, da bo letošnji Traberka predjubilejni, saj bo to srečanje prihodnje leto praznovalo srebrni jubilej – 25 letnico.

Precej pestra bo letos tudi gledališka ustvarjalnost. Na Ravnah bo namreč – med Vorančevimi dnevi – med drugim področno srečanje odraslih in mladinskih gledaliških skupin severovzhodne Slovenije. Domači gledališki amaterji se že zavzeto pripravljajo. Prav te dni smo se že lahko spoznali z Mlinarjevo igro Postaja, ki jo je pripravila dramska sekcija KUD Leše, svojo igro – tokrat gre za Evgena, delo avtorja Tankreda Dorsta – pra pripravlja mladi KUD Franci Paradiž s srednje šole TNPJ Ravne.

V času Vorančevih dnevov bo tudi nekaj gostovanj – od lutkarjev do poklicnih gledališč ter drugega, predstavljajo se koroški likovniki, mladi bodo peli na reviji »Naše pesmi naj donijo«, in še bi lahko kaj našeli.

T.I.

Koroška v podobi

Na otvoritvi likovne razstave so igrali učenci Glasbene šole Ravne

Od 15. do 23. februarja je bila v Likovnem salonu na Ravnah pregledna razstava del članov Društva koroških likovnikov. Dela iz zadnjega obdobja je predstavilo 16 slikarjev in kipar Andrej Grošelj, edini z akademskim naslovom med njimi.

Večina razstavljenih slik prikazuje krajino in koroško arhitekturo, in to v različnih tehnikah, od akvarela (Andro Đura, Srečko Frühauf, Ivan Večko – Mattersdorfer), pastela (Štefan Bobek, Pavli Šubic), risbe (Matevž Šumah) in sepie (Albert Hojnik) do olja (Milena Golob, Mojca Kovač). Nekaj slikarjev je razstavilo tihožitja, Franc Kos, Franc Johman in Zoran Rožič v oljni tehniki, Alojz Potočnik pa v temperi. Človeka je videti na oljnih podobah Leandra Fužirja, ki zbira rudarje okoli rudarske svetilke in Oskarja Rotovnika–Okija, ki mu je blizu svetopisemska motivika, ter Janka Ladinika, ki svojo temperno risbo močno podreja hotenju svojega slikarskega izraza oziroma ideji.

Čeprav razstavljene slike ne morejo skriti sledi ljubiteljstva, je vsaj nekaj med njimi takih, ki imajo tudi sodobnemu človeku kaj povedati. Kdor razstave, ki so jo lepo dopolnjevale Grošljeve lesene skulpture, ni videl, še ni zamudil vsega. Nekatere teh slik bodo v prihodnjih dneh na ogled na Rinskem vrelcu v Kotljah.

Mojca Potočnik

Davnega 1901. leta je rudniška godba na pihala za Veliko noč prvič igrala na procesiji. Bila so nihanja, a pot je le šla navzgor – mladi spet prihajajo.

JUBILEJ PIHALNEGA ORKESTRA MEŽICA

Tako kot je človek že od davnega želel poleteti, tako si je dušo in telo od nekdaj rad napolnil z glasbo. Bila mu je poskočna družica, ko je bil vesel in je slavil, bila mu je tiha prijateljica v nesreči in polni mu notra-

nost ob misli na prihodnost. Človek ni mogel biti, ni, in nikoli ne bo živel brez glasbe... Če bi glasbe ne bilo, bi si jo morali izmisliti!

Seveda je veliko različnih vrst glasbe, a mnogim ljudem je najbližja prav tista, ki jo zna izvesti godba na pihala. To velja tudi za Korošce, kjer – naj se malo pošalim –, če znata dva pihati v instrument, kar hitro nastane vaška, tovarniška ali kakršnakoli druga godba. Tako je bilo tistega davnega 1901. leta tudi v Mežici.

Prišel je kapelnik

Zakaj se je 1. januarja 1901. leta pri mežiškem rudniku kot evidencičar zaposlenih in pri izdajanju delavskih knjižic zaposlil prav **Anton Schlossar**, ne vemo. Po rodu je bil Čeh, rojen v Kladnu, pred prihodom v Mežico pa je bil vojaški godbenik v Gradcu (Musikfeldwebel pri Infanterie Regimentu NR. 7). Glasba je bila v njem. To je takoj tudi dokazal.

Zbral je skupino mladih, zagrelih godbenikov, v glavnem novincev. Z veliko vnemo so pričeli vaditi in kot temeljni cilj so si zastavili, da bodo igrali že za Veliko noč. Ljudem se je to zdelo tako nemogoče, da je mežiški gostilničar Kraut celo stavil s kapelnikom, da jim to ne bo uspelo – in stavo seveda izgubil. Godba je za Veliko noč igrala. Tedaj so celo dobi-

li prve prave uniforme, s katerimi so se ponosno slikali pred rudniško restavracijo na Poleni.

Veliko je bilo v minulih devetdesetih letih še novih uniform in veliko je bilo nastopov. Godba je pod okriljem hitro razvijajočega se podjetja, glede na izobrazbeno raven in težko poklicno delo godbenikov, dosegla precej visok nivo. Imela je sloves prve redne pihalne godbe na južnem Koroškem, zlasti pa so ji pripisovali kakovostno vodstvo. Tako je bila na mnogih prireditvah – blizu in daleč – vedno dobrodošel in zaželen gost. Med redne nastope godbe je že kmalu po ustanovitvi spadalo sodelovanje na rudarskem prazniku Svete Barbare, ki je bilo izmenoma v Mežici in Črni, pa prazniku Svetega Florijana, patrona gasilcev. Godba je igrala na procesijah, ob drugih cerkvenih praznikih, na »lepo nedeljo«, ob državnih praznikih, na izletih in seveda na veselnicah. Iz te dobe in do leta 1930 so bili zelo znani tudi silvesterski »fajerverbali« pri Krautu in kasneje v Toffovi dvorani. In kot že rečeno: največ zaslug za uspeh godbe je imel kapelnik Schlossar.

Dirigent zdaj in tukaj

»Leta 1981 sem prišel v Mežico za poklicnega dirigenta Pihalnega orkestra Rudnika Mežica,« pravi **Karli Miheu**, sedanjí dirigent.

Predsednik s krilovko

»Včasih je bil pri orkestru alfa in omega dirigent. Zdaj pa mora precej dela, zlasti upravnega, na svoja ramena prevzeti predsednik orkestra ali izvršnega odbora,« pravi Otmar Perklíč, ki to funkcijo in delo opravlja že pet let. »Zlasti je treba urediti vse v zvezi z nastopi in samostojnimi koncerti, biti v tesnih stikih z delovno organizacijo glede financiranja orkestra, skrbeti za nabavo in obnovo instrumentov, uniform in še marsikaj drugega.«

Ker ste omenili financiranje – kako ste zadovoljni z dotokom denarja?

»Seveda tega ni nikoli dovolj, saj bi potrebovali vrsto novih instrumentov, obnoviti bi morali glasbeni dom in še marsikaj. Vendar pa moram reči, da je zdaj, ko sleherni delavec prispeva svoj delež, za godbo veliko boljše. Razumljivo bi bili še bolj veseli, če bi lahko dali nekaj več nagrade godbenikom, ki zdaj za vaje dobijo 15 dinarjev, za nastop pa 20 dinarjev. Vendar za zdaj še to ne bo mogoče.«

Otmar Perklíč seveda kot dober predsednik tudi sam igra trobento v orkestru. In: »Igral bom vse do tlej, dokler bodo pljuča zdržala. Čeprav igram že od leta 1956.«

Starejši in mlajši

»Pri godbi sem že od leta 1954«, smo dali besedo godbeniku **Ivanu Zomanu**. »Igram drugo krilovko, za igranje pa so me takoj po končanem šolanju za ključavničarja navdušili glasbeni filmi, kot je na primer »Ples na vodi« in drugi. V roke me je vzel takratni dirigent **Mauhler** in pričel sem vaditi na starem instrumentu. Najbolj srečen sem bil, ko sem po dolgih letih končno dobil povsem nov instrument. Spomini na delo v godbi so lepi in grenki. Najraje se spominjam uspešnih časov in medalj iz let dirigenta **Burdzija**. Vendar pa mislim, da smo tudi z **Mihovom** na dobri poti, saj vzgaja zelo dober mladi rod. Zelel bi si le nekaj več rednega prihajanja nekaterih članov orkestra, saj je to zelo resno in zahtevno delo. Sam že malo razmišljam, da bi izpregel, vendar marsikdaj prav mi starejši člani držimo godbo pokonci.«

»Mislim, da orkester ne bo tako kmalu prenehal z delom. Z dirigentom **Mihovom** smo zelo zadovoljni in pridobivamo na kakovosti. Seveda pa je res, da marsikdo od mladih noče v orkester, ker je treba trdo delati in to seveda ne za nagrado. Sam bom igral, dokler bom le mogel,« je dodal **Matjaž Krumpacnik**, dijak ravenške srednje šole, ki igra pri godbi že štiri leta alt saksofon.

Rudniška godba je prvič zaigrala na velikonočni procesiji. Letos je vse v znamenju jubilejnega koncerta, ki bo aprila. Vmes je bilo uspešnih 90 let. Tudi bodoča bodo takšna, saj so ljudje tukaj že zastrupljeni z glasbo.

Tomislav Ivič

Dirigent **Karli Miheu**.

GOLICA

Zgornji del jezusa tik pred dokončanjem

Stara legenda pravi, da je znamenito, vsaj 700 let staro cerkev Sv. Janeza na Spodnji Muti, prinesla voda. Za oltarjem je bila njega dni luknja, in iz te luknje naj bi pričela pritekati voda, ki bo cerkev tudi odplavila.

Tako legenda!

Strah poplave in uničenja pa je prisoten v ljudeh Spodnje Mute in v nekaj več kakor šest kilometrov čudovite zelene doline Bistriškega jarka.

Strahu je ime jez!

Tam nekako nad višino tisoč metrov pod Golico (nekdaj tej planini nismo rekli Golica, temveč Golca ali Gôlica, pa so nam drugi dopovedali, da pač ne vemo, kako se planini reče), tam so zgradili skoraj sto metrov visok jez.

Za jezom bo nad 21 milijonov kubicov vode. Skozi planine je nad 8 km dolg kanal in še nekaj kilometrov drugih cevi, kar poganja hidroelektrarno pri Labotu. Spoštovanja vredna moč! Pozimi bo dajala nad 50 GWh energije, od tega je 20 % dobimo mi. V takšnem razmerju je bilo tudi sovlaganje našega elektrogospodarstva. Celotna investicija je veljala 1,2 milijarde šilingov.

Ob otvoritvi so se pohvalili, da so vso težavno delo opravili v točno določenem času v dveh letih. Slišali smo besede pohvale našim delavcem: pridni, prizadevni, sami superlativi. Kar nekaj ponosa se prime človeka.

Kaj pa prizadeti pod jezom?

Nihče (razen novinarjev) jih o tej »nesreči« ni obvestil. Zatem so reagirali, pripravili protestna zborovanja, izvedli celo referendum. Vse pod geslom: »Naše Bistrice ne damo!« Prepovedali so celo svojim občinskim predstavniškim organom vsak pogovor o pravičnih odškodninah. Vabili so politične veljake iz republike, ki so obljubljali, tudi nabirali predvolilne točke. Ti ljudje v upraviče-

nem strahu so se celo med seboj hudo zmerjali za nekaj, kar je bilo davno, v letu 1977 prodano in zapravljeno! Le kdo je takrat v Beogradu vprašal človeka v nekem Bistriškem jarku ali na Muti o njegovem počutju ali pomislekih?

Niso bili redki, ki so že samo besedo, da se je vendarle treba pogovarjati, steli kot grdo izdajstvo. Pokvarili smo

bo nujna zaradi bistveno manjšega pretoka Bistrice. Ta se namreč odslej izliva preko elektrarne v Labotu. Kaj bo, ko nastopi leto z malim pretokom? Bistrice je doslej zmogla ekološke obremenitve kraja. Kakšne bodo druge ekološke posledice?

Kup trpkih vprašanj in strah se je pač zgrnil nad te ljudi. Pravijo, da tudi naši novi predstavniki vlade nekako na-

STRAH IZ PREROKBE

Otvoritvena slovesnost ob jezusa HE Koralpe

si celo tiste povsem človeško sosedske odnose, denimo med Mlačani, Sobotčani in ljudmi s te strani meje. Le kaj je navsezadnje človek v planinah Koralep kriv, tudi njega niso nič vprašali o gradnji?

Sklepali in podpisovali so v Beogradu, na Ohridu, mi pa se zmerjajmo. Takšen je ta svet. investitor je ponujal in nekaterim tudi odplačal takomenovane pravično dogovorjene odškodnine. Tudi te smo nekateri obsojali. Kdo ve, ali res nima človek pravice v takšnem položaju po svoji vesti, za svoje premoženje in škodo vzeti odškodnino?

Za dejanske škode se dogovarjajo ribiči. S prepovedjo vseh razgovorov smo ustavili tudi vsa nujna dela, kot so urejanje brežin, oziroma kanalizacije, ki

lahko opravijo to z avstrijskimi »glavarji«. Tako beremo v časopisih. Pa menda le ni vse tako! Predstavniki Zelenih in Zelene alternative Avstrije pravijo, da je predsednik Peterle dokaj odločno zastopal naše interese. Baje sploh ni človek popustljive narave. In tisti, ki so to povedali, so bili pri razgovorih prisotni! Vse to človeku pod jezom ne koristi. Njega je strah, njegovo domovanje je manj vredno.

Cetudi danes lahko verjamemo v tehniko in zanesljivost gradnje, pa je tveganje, da se prerokba kdaj izpolni, prisotno.

Kristl Valtl

BREZ PREMIKOV

SEZNAM ČAKAJOČIH
NA DELO VSE DALJŠI

Ta teden, ko se bo iztekel, bo ostal mnogim v spominu kot svojevrsna vaja čakanja na plačo. V mnogih podjetjih so komajda napraskali skupaj dovolj denarja, nič bolje pa se, kot kaže, ne bo godilo niti takozvani družbeni nadgradnji. Tudi v občinske blagajne se denar steka z velikimi zamudami, nekaterim pa se že maščuje velikodušnost pri zamikanju plačil občinskih prispevkov. Da o pogubnem (za občinske proračune) vplivu refundacij na vso mogočo infrastrukturo niti ne govorimo. Kako se bodo reševala občinska javna podjetja, je zdaj še veliko vprašanje. Izgube so se namreč začele nabirati, ali jih bodo proračuni lahko pokrili, pa je vprašanje, ki sicer zaenkrat še ne mori. Zna pa se zgoditi, da bo kak predsednik občinske vlade zaradi njega še slabo spal.

Sicer pa so se že začele vaje iz potrpežljivosti delavcev. Na eni strani jim grozijo stečaji, na drugi pa jih čaka navajanje na

nek popolnoma nov sistem. Brez samoupravljanja, s pravicami, ki so v glavnem omejene na kolektivno pogodbo. Težave pa ne čakajo samo njih, tudi sindikat se bo moral praktično čez noč navaditi, da je konec pozivanja na štrajk, če mu v času sklepanja kolektivne pogodbe ni uspelo kaj več kot mu pač je. Nekaj podobnega so že skusili v mešani firmi ITALSOLES v Slovenj Gradcu. Prejšnji teden so skušali s preizkušeno metodo štrajka na silo spremeniti razmere, v katerih delajo, pa so dobili pod nos kar pogodbo, ki jo je v njihovem imenu z delodajalcem podpisal sindikat.

Sicer pa je lahko napoved za prihodnjih nekaj tednov še kar optimistična. Armada brezposelnih se drastično še ne bo povečala, le število tistih na prisilnih dopustih bo za kakšno stotnijo večje. Menedžerji – direktorji pa bodo še naprej reševali, kar se rešiti da...

ŠTEVILO ZAPOSLENIH DELAVCEV V ORGANIZACIJAH, SKUPNOSTIH
IN PODJETJIH (razen zasebnih) OB KONCU DECEMBRA 1990

Občina, regija RS Indeksi	SKUPAJ	Gospodarstvo	Negospodarstvo
Dravograd dec. 1990	2.814	2.402	412
Ind. 1990/89	90,3	89,4	95,8
Radlje ob Dravi dec. 1990	4.818	4.296	522
Ind. 1990/89	97,0	97,2	95,6
Ravne na Koroškem dec. 1990	11.782	10.515	1.267
Ind. 1990/89	91,7	91,1	96,2
Slovenj Gradec dec. 1990	7.102	5.687	1.415
Ind. 1990/89	94,2	93,3	97,6
Koroška regija dec. 1990	26.516	22.900	3.615
Ind. 1990/89	93,1	92,6	96,7
R Slovenija dec. 1990	751.426	619.606	131.820
Ind. 1990/89	92,3	91,6	95,5

ŠTEVILO NOSILCEV OBRTI IN PRI NJIH ZAPOSLENIH DELAVCEV
OB KONCU DECEMBRA 1990

OBČINA	Dravograd	Radlje ob Dravi	Ravne na Kor.	Slovenj Gradec	Koroška regija
Nosilci redne obrti					
- 31. 12. 1989	127	236	194	267	824
- 31. 12. 1990	186	241	230	310	967
Indeks 1990/89	146,5	102,1	118,6	116,1	117,4
Zaposleni delavci					
- 31. 12. 1989	98	246	145	230	719
- 31. 12. 1990	78	263	196	261	798
Indeks 1990/89	79,6	106,9	135,2	113,5	111,0
Število popoldanskih obrtnikov					
- 31. 12. 1989	44	109	199	167	519
- 31. 12. 1990	47	101	193	139	480
Indeks 1990/89	106,8	92,7	97,0	83,2	92,5

POSLOVNI PROSTORI

POVPRAŠEVANJE

Lokacija dejavnost	Ravne	Prevalje	Mežica	Dravograd	Radlje	Muta
kem.						
čistilnica		1				
obrt	3	1			1	
trgovina	18	1	1			1
proizvodnja		1				
gostinstvo	5					
frizerstvo	1					
posredništvo	2					
fotografske storitve	1					
pletilstvo	1					
SKUPAJ	31	4	1		1	1

PONUDBA

Lokacija	m2 →	→20	20-50	50-100	→100	skupaj
Ravne	1	1	1	3	6	
Prevalje	0	0	0	3	3	
Mežica	0	0	0	3	3	
Žerjav	0	0	0	2	2	
Črna	0	0	1	1	2	
Sl. Gradec	1	0	0	0	1	
Šmartno	0	1	0	0	1	
Stari trg	0	0	1	1	2	
Mislinja	0	0	0	1	1	
Radlje ob Dravi	0	1	0	0	1	
SKUPAJ	2	3	3	14	22	

KUPON št. 2

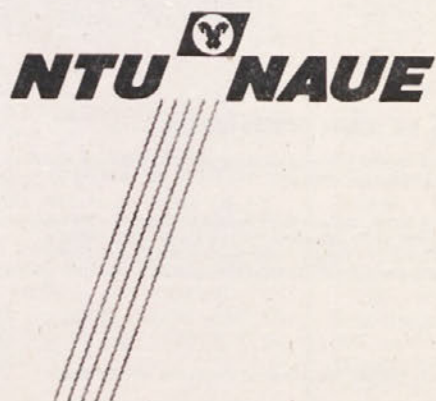
za zastoj mali oglaš do dvajset besed v časopisu PREPIH
Velja do: 7. marca 1991

Kupon in vsebino malega oglasa pošljite na naslov:
Uredništvo Prepiha, 62390 Ravne na Koroškem, Čečovje 5

BORZA DELA

PONUDBE DELOVNIH MEST

Delovna organizacija	Poklic	Del. izk.	NČ DČ
Občina Dravograd			
Tekstilna industrija			
Otiški vrh	1 pletilec ali NK delavec	/	NČ
	1 mehanik	1	NČ
Občina Radlje ob Dravi			
Osnovna šola Vuženica	1 varuhinja pred. otrok	/	DČ
Železarna Ravne			
Armature Muta	1 dipl. oec. za den. in finance ali dipl. oec. komercialne dejavnosti	8	NČ
Občina Slovenj Gradec			
RS Medobčinska geodetska uprava	1 ekonomskega tehnika	1	DČ

SLOVENJ GRADEC 62380
JUGOSLAVIJA
Stari trg 307
telefon: (0602) 43-147, 42-611
telex: 33398
telefax: (0602) 42-609
NTU SG

Dejavnost

Razvijamo in izdelujemo oblazinjene in konfekcionirane dele iz gumirane žime, gumiranega kokosa, oblikovane polyuretanske pene, PU-integralne in PU-trde pene (kot so notranje obloge vrat avtomobila...), za industrijo vozil in vagonov, letalsko industrijo, opremo ladij, izdelovalce pohištva in posteljnih vložkov, industrijo pisarniškega pohištva, idr.

GOSTILNA
HINKO MURKO
Slovenj Gradec

PO KVALITETI NAS POZNAJO
DOMA IN NA TUJEM

GOSTINSKO PODJETJE

B I S T R A

RAVNE NA KOROŠKEM

MESARIJA
ŠLEBNIK

DRAGICA ŠLEBNIK
 Meža 141, Dravograd

DOMA: Na Šancah 8
 Ravne na Koroškem
 Tel.: 0602 20-555

PRODAJALNA **KAKADU**
 NA ROBINDVORU 127
 V DRAVOGRADU

vam po ugodnih cenah nudi
 otroško in mladinsko konfekcijo
 vsak dan od 9–12 ure in
 od 14–18 ure,
 v soboto od 9–12 ure

Se priporoča prodajalna **KAKADU!**

3D video
DELOPST DRAGO
 Dravograd, Meža 4
 tel.: 0602-83-977

ZA VAS:

- snemam z video kamero
- izdelujem propagandne filme za sejme in CTV
- presnemavam 8mm filme
- izposojam video kamero

INTERSTIK
EXPORT – IMPORT
DRAVOGRAD

Vam v svoji specializirani prodajalni v Dravogradu nudi vse na enem mestu za:

- centralno ogrevanje
- vodovod
- sanitarije.

Izbirate lahko med domačim in uvoženim programom.

SP MERX TURISTIČNO GOSTINSKO PODJETJE KOŠENJAK DRAVOGRAD

SP Merx Turistično gostinsko podjetje KOŠENJAK se vam predstavlja

Če vas pot zanese v Dravograd, pri vožnji čez most na bregu Drave ne morete spregledati objekta s fasado svetlo rjave barve in močnejšim napisom HOTEL. To je seveda hotel Košenjak, marsikdo pa ne ve, da je to le ena izmed enajstih delovnih enot TURISTIČNO GOSTINSKEGA PODJETJA KOŠENJAK DRAVOGRAD, vključenega v Sestavljeno podjetje MERX Celje.

Turistično gostinsko podjetje Košenja Dravograd je glavni nosilec gostinstva in turizma v občini, ustavljeno pa je bilo pred skoraj natanko dvainštidesetimi leti. Ves ta čas je podjetje pridobivalo dodatne gostinske obrate in širilo svojo dejavnost. Najbolj pa je viden razvoj v zadnjih letih, saj so večja investicijska vlaganja in pravilna usmerjenost poslovnih odločitev pripomogla k – do sedaj – precej stabilnemu položaju podjetja v težkih in negotovih pogojih gospodarjenja ter k zagotavljeni socialni varnosti petinpetdesetih zaposlenih delavcev z zadnjim izplačanim osebnim dohodkom v povprečju okrog 7.000,00 din na delavca.

Turistično gostinsko podjetje Dravograd razpolaga s šestimi gostinskimi lokali.

1. HOTEL KOŠENJAK DRAVOGRAD

Ima 120 sedežev, gostje pa tu lahko naročijo vse vrste pizz, ploščo Košenjak, vse vrste zrezkov, sladkovodne in morske ribe ter druge okusno pripravljene jedi po naročilu.

V sklopu hotela so tudi sobe z 32 ležišči.

2. RESTAVRACIJA »NA KLANCU« v trgu Dravograda

Ima 120 sedežev, v prijetnem okolju pa je mogoče naročiti vse vrste pizz, sladkovodne in morske ribe, razne zrezke, jedi iz mletega mesa ter vse vrste na hitro pripravljenih jedi.

3. RESTAVRACIJA »ESPRESSO VIČ«

Ima 50 sedežev v lokalu, 20 sedežev v posebni sobi ter 60 sedežev na pokriti terasi. V tej obmejni restavraciji na Viču pri Dravogradu je mogoče naročiti jedi iz mletega mesa, sladkovodne in morske ribe.

4. GOSTILNA PATERNUŠ v trgu Dravograda

Ima 40 sedežev v lokalu in 24 sedežev na pokriti terasi, v njej pa se lahko odžejamo z raznimi pijačami in toplimi napitki ter s prijateljem zaigramo tudi partijo šaha.

5. GOSTILNA »MEŽA«

Je manjša, »prava koroška« gostilna s 40 sedeži v lokalu in 24 sedeži na pokriti terasi, znana predvsem po dobrih malicah, ki jih je mogoče dobiti v dopoldanskem času.

6. TRGOVINA TRG

Je v sklopu hotela Košenjak, v njej pa lahko kupimo različne vrste pijač, slaščic, kozmetike, igrač, deloma živih in še marsikaj drugega. V trgovini je tudi menjalnica.

7. MENJALNICA IN TRGOVINA na mednarodnem mejnem prehodu Vič

Nudi alkoholne in brezalkoholne pijače, slaščice in spominke. Tu lahko menjate devize, si priskrbite zeleno karto, nabavite bencinske bone, opravite špediterski posel, vplačate carinsko dajatev in uredite vse potrebno za začasno zavarovanje uvoženega avtomobila.

8. SALON GALANTERIJE ZA INTIMNO NEGO

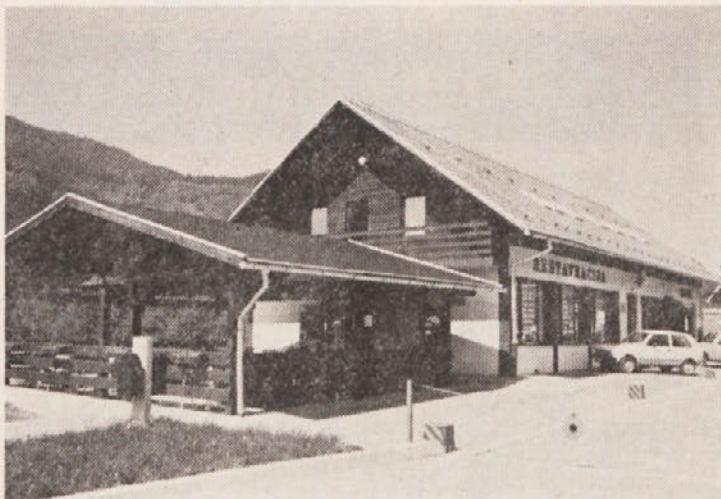
ali drugače povedno, SEX SHOP, je intimen, prijetno opremljen prostor v sklopu hotela Košenjak in je prvi takšne vrste na Koroškem. V njem lahko kupimo stvari, ki so nam bolj ali manj poznane, to je vse od raznih pripomočkov, vzpodbujeval, lepega erotičnega perila, kozmetike, zanimivih spominkov, časopisov in revij pa do porno kaset, ki si jih je mogoče pred nakupom ogledati tudi na videu.

9. PROSTOCARINSKI PRODAJALNI NA MMP VIČ IN PROSTOCARINSKA PRODAJALNA NA MP LIBELIČE

Kot rezultat sovlaganja pri investiciji sta EMONA in TGP Košenjak v lanskem letu zgradila dve prostocarinski prodajalni, in sicer na MMP Vič ter na MP Libeliče. Prodajalna na MP Libeliče je manjša, kljub temu pa je izbor blaga v njej pester. Odpiralni čas prodajalne se ravna po odpiralnem času mejnega prehoda.

Bife Robindvor.

Restavracija Vič, trgovina in menjalnica Vič.

98 LET JOŽEFE SEČNJAK

»Nisem si mislila, da bom tako dolgo na svetu, — da bom dočkala tako visoko starost. Če bi vedela, da bom šla proti stotemu letu, bi si bila zapisovala spomine, saj teh imam zelo veliko,« nam je dejala Jožefa Sečnjak iz Starega trga pri Slovenj Gradcu.

23. februarja 1893. leta se je rodila na Sečnjakovi kmetiji na Selah pri Slovenj Gradcu, v bližini farne cerkve Svetega Roka, kjer je dolga leta župnikoval pisatelj Franc Ksaver Meško. Dva brata, ki sta padla v prvi svetovni vojni in še sedem sester je imela Jožefa Sečnjak, danes pa živi samo še ena sestra Katica, ki bo letos dopolnila 94 let.

Jožefa Sečnjak je imela vseskozi težko in trdo življenje, saj je že kot otrok morala prijeti za vsako delo. Pa vendar je vse vzela za dobro. »Hudi so bili tisti časi moje mladosti, morali smo trdo delati, kajti na kmetih je bilo vedno dela dovolj. Vstajati smo morali zgodaj zjutraj in vse smo morali delati na roke. Takrat nismo poznali strojev. Danes pa je čisto drugače.« Ko brska po svojih spominih, pravi, da jih ima veliko.

V šoli tudi rada pove, zakaj se ni poročila. »V mladih letih sem bila tudi jaz zaljubljena in moj fant je odšel v prvo svetovno vojno, od koder se ni več vrnil. Padel je in za vedno ostal tam v Galiciji. Tudi pozneje bi se lahko bila poročila, pa za tistega, ki bi me rad osrečil, jaz nisem imela ljubezni, tistemu, ki bi ga jaz rada imela, pa nisem bila po godu. Zato sem ostala kar »ledig in fraj«. Kaj pa veste, če bi bila poročena, bi pa bila že zdavnaj v grobu...«

Ko smo Jožefa Sečnjak povprašali, kako je treba živeti, da doživiš tako visoko starost, nam je dejala, da je treba veliko delati in zmerno jesti. Delo ne škoduje, zmerna hrana pa je tudi zdravju koristna. In tako Jožefa dela še danes. Še vedno rada kuha, pospravlja in lika. »Če imam čas, rada čitam, vendar pa me oči več ne ubogajo. Veliko tudi molim za mojega pokojnega Tita, ki mi je pred več kot 40. leti dal pokojnino, ki jo še danes z veseljem uživam...«

Številnim čestitkam, ki jih je Jožefa Sečnjak dobila ob svojem visokem jubileju, se pridružujemo tudi mi.

F. Jurač

UČNA URA V NARAVI

Šola v naravi je že vrsto let tradicionalna oblika izvenšolske dejavnosti za učence 5. razredov OŠ Koroških jeklarjev z Raven. Nekako neobvezen del učnega programa. Že nekaj let nazaj so se učenci zbirali na zimski šoli v naravi, naprej v Črni, kasneje pa so se raje odločili za bivanje v šoli na Strojni. Zadnji dve leti jim starša zima ni bila naklonjena, premalo je bilo snega in za mnoge učence je težko pričakovana šola v naravi odpadla.

Letos so se učenci javorniške šole znova zbrali na snegu in preživeli čudovit teden v šoli v naravi, na Poštarskem domu pod Uršljo goro. Prva skupina petošolcev je štela 33 učencev, v drugi izmeni pa je bilo prisotnih 28 učencev. Z njimi so bili vseskozi strokovni delavci in pedagogi **Franjo Jež, Erih Zmagaj in Bojan Pavlinec** ter seveda razredničarki — v prvi izmeni **Irena Cernovšek** in v drugi **Mojca Vučko**.

»Zaradi omejenih nočitvenih kapacitet Poštarskega doma smo se odločili za dve skupini otrok, vsaka izmena je trajala teden dni,« nam je ob povratku na Ravne povedal Franjo Jež in nadaljeval. »Glavni poudarek v letošnji zimski šoli v naravi je bil seveda namenjen smučanju. Popoldne so imeli učenci eno izmed učnih ur, popoldne še razna predavanja, na primer o alpinizmu, smučarski opremlj, vzdrževanju smučí, vrteli pa smo tudi razne diapozitive. Otroci so seveda večidel dneva preživeli na smučišču, drugače pa smo v celoti izpolnjevali zastavljeni program. Otroci so s to obliko dejavnosti zagotovo precej pridobili. Naučili so se družabnih iger, izboljšalo se je njihovo komuniciranje, navajali smo jih na samostojnost, na red v sobah in podobne oblike dela. Zadnji, sedmi dan šole, smo izvedli še tekmo v veleslalomu.«

Seveda vsi javorniški petošolci niso bili deležni užitkov na belih poljanah ob Poštarskem domu. Žal le tisti, katerih starši so v sedanjih težkih časih zmogli plačati sicer sedemdnevno neobvezno šolanje svojega otroka. Šola v naravi namreč še vedno izključno financirajo zgolj starši. Tokrat je bil prispevek 1600 din.

Ivo Mlakar

NASLEDNIKI

Kar nekaj zim nazaj pri nas, vsaj v nižjih legah, ni bilo snega. Cele generacije malčkov ga do letos takorekoč niso niti poznale, kaj šele, da bi se poskusile v umetnosti smučanja. Pet in šestletniki so zato še bolj zagreto skušali nadoknaditi zamujeno.

Prve zavoje pa je najbolje zajemati pod vodstvom izkušenega strokovnjaka in smučarski tečaji so bili letos dobro obiskani.

Prav je tako!

Marjan Borštner med svojimi varovančki — tečajniki

MALO ZA ŠALO...

Zlatko Škrubej je posebej, predvsem pa je obrnjen bolj na hec. Vice stresa kot za šalo, kar iz rokava jih pove ducat in več. Vrsto njegovih šaljivih domislic pa sta objavila tudi Pavliha in Nedeljski dnevnik.

Ker Prepih vicev ne bo objavljaj, vam lepo svetujemo, da se obrnete kar na Zlatko. Dopoldan ga boste našli v Marketu v Slovenj Gradcu, sicer pa je doma v Šmartnem.

Posnetek: F. Jurač

PREPIH bo ob tej priložnosti napravil izjemo, in iz bogate zakladnice Škrubejevih domislic objavljamo tri:

Se zgodi

Prijatelj se pritožuje prijatelju:
— Kako to, da se včeraj ni nihče smejal, ko sem povedal par dobrih šal?
— Zato, ker si doma jedel česen...

Razvada

—No, učenci, danes boste napisali spis z naslovom: »KO BOM DIREKTOR.« Začnite. Nekaj časa mine, ko opazi učitelj, da Janezek še vrstice ni napisal. Pa vpraša:
— No, Janezek, kaj je pa tebi, da ne pišeš?
— Čakam na tajnico...

Vedeževanje

Vedeževalka pravi Tonetu:
— Trideset let boste živeli v bedi in siromaštvu!
— Kaj pa potem?
— Potem se boste temu privadili...

ČETRTEK 28.2.: 12.00 Pozdrav. 12.15 Listamo po časopisih. 13.30 Danes na Koroškem. 12.40 Kupujte z nami. 12.50 Horoskop. 13.00 Glasbeni magazin: Jazz. 13.30 Obvestila I. 13.45 Kultura vabi. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Popoldne na Koroškem radiu. 15.30 Dogodki in odmevi. 18.00 Oddaja za mlade. 19.00 Obvestila II. 19.30 Nasvidenje in Sky Radio.

PETEK, 1.3.: 12.00 Pozdrav. 12.15 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.40 Kupujte z nami. 12.50 Horoskop. 13.00 Glasbeni magazin: Disko Jolly. 13.30 Obvestila. 13.45 Kultura vabi. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Nasvidenje.

SOBOTA, 2.3.: 9.00 Pozdrav. 9.15 Horoskop. 9.30 Obvestila I. 10.00 Kupujte z nami. 10.15 športni ka- žipot. 10.30 Koroški razgledi. 10.45 Kultura vabi. 11.00 Marjanca. 12.30 Čestitke in pozdravi. 13.30 Obvestila II. 15.00 Popoldne na Koroškem radiu. 15.30 Dogodki in odmevi. 18.00 Ljotica 7 naj. naj. 19.00 Obve- stila III. 19.30 do 24.00 Nočni klub Koroškega radia 00.00 Nasvidenje in Sky Radio.

NEDELJA, 3.3.: 9.00 Pozdrav. 9.15 Horoskop. 9.30 Obvestila I. 9.45 Rezervirano za kmetijstvo. 10.00 Koroška kronika. 10.15 Pismo iz zamejstva. 10.30 Vesti. 10.45 Kultura vabi. 11.00 Nasvidenje. 12.30 Čestitke in pozdravi. 13.30 Obvestila II. 15.00 Nasvidenje.

PONEDELJEK 4.3.: 12.00 Pozdrav. 12.15 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.40 Kupujte z nami. 12.50 Horoskop. 13.00 Glasbeni magazin: Vi izbirate. 13.30 Obvestila. 13.45 Kultura vabi. 14.30 Koroški razgledi. 14.40 Hit tedna. 15.00 Nasvidenje.

TOREK 5.3.: 12.00 Pozdrav. 12.15 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.40 Kupujte z nami. 12.50 Horoskop. 13.00 Glasbeni magazin: 33 obra- tov. 13.30 Obvestila I. 13.45 Kultura vabi. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Popoldne na Koroškem radiu. 15.30 Dogodki in odmevi. 17.00 Potopiš dobiš. 18.00 Ljotica 7 naj. naj. 19.00 Obvestila II. 19.30 Nasvidenje in Sky Radio.

SREDA 6.3.: 12.00 Pozdrav. 12.15 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.40 Kupujte z nami. 12.50 Horoskop. 13.00 Glasbeni magazin: Gost. 13.30 Obvestila. 13.45 Kultura vabi. 14.30 Koroški razgledi. 14.45 Minute za Večer. 15.00 Nasvidenje.

- želite prihraniti pri energiji do 12 %?
 - vas moti sončna svetloba?
 - vas vznemirja ropot iz okolice?
- Vsemu temu se lahko izognete!

KAKO?

Z vgradnjo mini rolet na zasteklene površine!

Pokličite na tel.: 0602 21-484

ROLETARSTVO PESJAK
Ravne na Koroškem

KOMISIJSKA PRODAJALNA

Diskont bele tehnike in akustike
prodaja pohištva, krzna in oblek
za svečane priložnosti

RAMŠAK DANICA
62373 Sentjanž, tel. 0602/85-031

SVEŽE SADJE IN ZELENJAVA

NON STOP

Vsak dan sveže sadje in
zelenjavo vam nudi prodajalna
»Sadje in zelenjava« Dravograd

prireditve

Kulturni dom Slovenj Gradec: v petek, 1. marca, ob 18. uri bo Polde Bibič izvedel Kulturni večer izbranih tekstov slovenske klasike. Organizator: KUD Splošne bolnišnice Slovenj Gradec. Vstopnice so v predprodaji in na blagajni kulturnega doma.

LEVI DEVŽEJ Prevalje: petek, 1. marca, ob 20. uri – Country večer s skupino New Rangers (obnovljena skupina Pohorja express)
sreda, 6. marca, ob 20. uri: Oto Pestner

dežurstva

DEŽURNI ZDRAVNIKI

Ravne na Koroškem (tel. 21-211):
Dežurni okoliš Ravne – Prevalje: dežurstvo je ureje- no od sobote, od 13. ure, do ponedeljka do 6. ure.

Dežurni okoliš Mežica – Črna: dežurstvo je urejeno od sobote od 14. ure, do ponedeljka do 6. ure.

Slovenj Gradec (tel.: 31-041, int. 418): dežurstvo je urejeno od sobote od 14.30, do ponedeljka do 7. ure.

Dravograd (tel.: 83-351): ves teden je dežuren **dr. Jože Lebič**.

Radlje ob Dravi (tel.: 71-121): od sobote od 14. ure, do nedelje do 7. ure je dežuren **dr. Franc Kenk**, od nedelje od 7. ure do ponedeljka do 7. ure pa **dr. Ivica Podzavnik**.

ZOBOZDRAVSTVENA ORDINACIJA

Za Ravne na Koroškem, Dravograd in Radlje ob Dravi je organizirano zobozdravstveno dežurstvo ob nedeljah in praznikih v Zdravstvenem domu Dravograd. V nedeljo je od 7. do 12. ure dežuren **v.d. Jože Čegovnik**. Tel. 83-351.

V Slovenj Gradcu je dežurstvo ob nedeljah in praz- nikh od 8. do 10. ure. Tel. 31-041.

VETERINARSKÉ POSTAJE

Telefonske številke veterinarskih postaj (informacije o dežurnih veterinarjih so stalne):
Dravograd: 85-079, Radlje ob Dravi: 71-167, Slovenj- Gradec: 41-187, Prevalje: 31-340.

mali oglasi

Sprejem kakršnokoli delo na domu.

šifra: »Vesten«

Prodaj nov komplet antenski sistem s štirimi ante- nami – TV PLUS. Tel.: 0602/31 406

UGODNO!

V Mežici prodaj montažno hišo v III. fazi gradnje. Informacije: tel.: 38-528, po 18. uri.

Prodaj video kamero ORION VIDEOMOV, tip VMC- 103 sistem VHS-C, z dodatno opremo in video kase- tami EC-30.
DELOPST DRAGO, Meža 4, Dravograd, tel.: 0602 83-977.

Naročilnica

Naročilnico pošljite na naslov: Uredništvo Prepiha, 62390 Ravne na Koroškem, Čečovje 5. Naročnino bomo obraču- navali dvomesečno vna- prej.

Do preklica naročam tednik PREPIH

Ime in priimek _____

Kraj in poštna št. _____

Naslov _____

Podpis _____

LEKARNE

Ravne na Koroškem (tel. 22-292): ob delavnikih je lekarna dežurna od 20. do 22. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. in od 18. do 20. ure.

Slovenj Gradec (tel. 41-112): ob delavnikih je le- karna dežurna od 19.30 do 21.30, ob nedeljah in praznikih pa od 8.30 do 11. in od 16. ure do 21.30.

Radlje ob Dravi (tel. 71-115): ob delavnikih je le- karna dežurna od 20. do 22. ure, ob nedeljah in praz- nikh pa od 9. do 12. in od 18. do 22. ure.

BENCINSKE ČRPALKE

To nedeljo delajo bencinske črpalke Petrola na Preva- ljah, Slovenj Gradec – Francetova ul 21 in na Muti od 7. do 19. ure, v Dravogradu pa od 7. do 20. ure.

snežne razmere

V ponedeljek, 25. 2. (razmere se lahko med tednom bistveno spremenijo):

KOPE: 60 cm snega, vse vlečnice obratujejo od 9. ure do 16.30. Tekške proge so urejene. Cesta je prevozna z zimsko opremo.

RIBNIŠKA KOČA: 50–60 cm snega, vlečnici obratuje- ta od 9. do 16. ure.

RAHTEL: Na smučišču je umetni sneg, če bo vreme dopuščalo, bo vlečnica obratovala v sredo, soboto in nedeljo od 15. do 19. ure.

MEŽICA: 10 cm snega, vlečnica Jezernikovo obratuje od 9. do 12. in od 13. do 16. ure.

ČRNA: Odjuga, danes vlečnica še obratuje.

OŠVEN: 15–20 cm snega, vlečnica obratuje od 13. do 17. ure (sedežnica vozi vsako polno uro).

ostalo

Zimski bazen na Ravnah je odprt med tednom od 18. ure do 21.30, v soboto od 14. ure do 21.30 in v nedeljo od 8. ure do 19.30.

Savna deluje med tednom od 16. do 21. ure, v soboto od 14. do 21. ure in v nedeljo od 8. do 20. ure.

Kegljišče je za goste odprto vsak dan od 16. do 21. ure, razen ob torkih in četrtnih.

Bralce obveščamo, da bomo rešitev NAGRADNE KRIZANKE iz 1. številke Prepiha in nagrajence objavili v 3. številki. Rešitve bomo sprejema- li do ponedeljka, 4. marca 1991.
Hkrati vas obveščamo, da bomo kri- žanke v našem časopisu objavljali priložnostno, razen če bo pri bralcih izkazan poseben interes za enigma- tiko.

Male oglase sprejemamo na sedežu ured- ništva, Ravne na Koroškem, Čečovje 5, v Ko- roški tiskarni v Slovenj Gradcu, Glavni trg 12 in v Grafiki Prevalje.

Prispevki, objave in oglasi, ki jih bo uredništvo prejelo do petka, bodo objavljeni v naslednji številki.

KOROŠKI ŠPORT

ROKOMET: Dve zmagi Slovenj Gradca

Da so **rokometišči Slovenj Gradca** v zares dobri formi, so potrdili pretekli teden z dvema pomembnima zmagama. Najprej so v polfinalni tekmi za **pokal Mladosti** na področju Slovenije, v domači dvorani z 29:28 premagali vodilno ekipo II. zvezne lige Pivovarno Laško iz Celja. Slovenjgradčani so tako dosegli izjemen uspeh, saj so se uvrstili v finale tega pokalnega tekmovanja.

V 16. kolu II. zvezne lige so rokometišči Slovenj Gradca premagali v Sisku tamkajšnji Metalac s 26:21. V naslednjem kolu bo naša ekipa igrala v Bjelovarju proti nekdanjim državnim prvakom, ekipi Partizana.

ODBOJKA: Slab dan Koroških ekip

Odbojkarji Fužinarja so doživeli tretji poraz v nadaljevanju prvenstva II. zvezne lige. V slovenskem derbiju jih je v Ljubljani premagala vodilna ekipa Tovila Olimpije s 3:0. Ljubljancani, ki so vse tekme doslej dobili, so bili za Ravenčane seveda premočan tekmelec.

Preteklo kolo je bilo za naše koroške ekipe nasploh neuspešno, saj so dve točki osvojile le odbojkarice Fužinarja.

REZULTATI, republiška liga, 14. kolo: **moški**: Emona Commerce Ljutomer – Mežica 3:1, Mislinja – Topolšica 0:3, **ženske**: Part. Kamica – Fužinar 0:3, Koper Cimos – Mežica 3:0 in Mislinja – Topolšica Kajuh 0:3.

ALPSKO SMUČANJE: Mateja Kraševac osvojila LOKO '91

Škofjeločani so že 16. po vrsti pripravili mednarodno tekmovanje za pokal Loke za pionirje. Izjemen uspeh je dosegla Ravenčanka **Mateja Kraševac**, ki si je med starejšimi pionirkami prismočala zmago v slalomu in veleslalomu. Izkazal se je tudi **Evgen Veselko**, prav tako Fužinar, ki je osvojil 3. in 4. mesto.

Katjuša Pušnik, naša reprezentantka iz Črne, je zmagala na fis slalomu na Straži pri Bledu, na Rogli, kjer je bil slalom za evropski pokal, pa je bila Pušnikova 3.

PLAVANJE: Breznikarjeva znova segla po rekordih

Tridnevno absolutno posamično državno prvenstvo v plavanju v Ljubljani je znova potrdilo izjemne sposobnosti mlade, komaj 14-letne Ravenčanke **Eve Breznikar**. Plavalke Fužinarja je kar trikrat zmagala med članicami, in sicer v disciplinah 200 in 400 m mešano ter 800 m kravl. Tretja je bila še na 200 m prsno in peta na 100 m prsno. **Poleg tega je Breznikarjeva izboljšala kar tri absolutne slovenske rekorde: na 200 m mešano 2:21,89; na 400 m mešano 4:54,11 in 800 m kravl 9:02,98.**

DRUGE VESTI

– Na državnem prvenstvu za st. pionirje v **smučarskih skokih** v Dobji vasi je bil med 68 tekmovalci najboljši Anže Zupan iz Žirovnice. Med našimi skakalci je bil **Andrej Zagernik** iz Fužinarja 15.

– V Mežici je bilo odprto prvenstvo za **pokal žičnice** v super G. Pokal za najboljši čas dneva si je prismočal domačin **Aleš Pustoslemšek**, sicer pa so po kategorijah zmagali: Franc in

Drago Plešec, oba iz Črne, Anton Krejan iz Prevalj in Aleš Pustoslemšek iz Mežice. Med ženskami je bila najboljša Mežičanka **Vanja Napotnik**.

– Na smučišču na Klemenu nad Prevaljami je bil **nočni slalom za Maršov pokal**. Po kategorijah so zmagali: Matej Čuješ iz Prevalj, Andrej Stefanovič – Ravne, Franc Večko – Prevalje in Irena Jež – Ravne.

– Naše ženske **kegljaške ekipe** so v preteklem kolu zmagale, le moška ekipa Fužinarja je izgubila v Celju. **Rezultati: I. rep. liga, ženske: Fužinar – Tekstilna Ajdovščina 2468:2347, Rudar Trbovlje – Korotan 2337:2356; II. rep. liga ženske: Sentjur – Sl. Gradec 2222:2334 in II. rep. liga, moški: EMO – Fužinar 4914:4899.**

KAM OB KONCU TEDNA

Če bodo snežne razmere ugodne, bo **državno prvenstvo za pionirje in pionirke v alpskem smučanju** od četrta, 28. februarja, do nedelje, 3. marca, potekalo takole: v četrtek in petek bo smuk oz. super G na **Kopah** s pričetkom ob 11. uri, v soboto in nedeljo pa veleslalom oz. slalom na **Ošvenu** ob 10. uri.

Odbojka na Ravnah in v Črni: na Ravnah bosta dve tekmi v soboto, 2. marca, prva ob 16. uri: ženske, Fužinar – Krim in druga ob 18. uri: moški, Fužinar – Kakanj. V Črni bo ob 18. uri tekma II. rep. lige med igralkami Črne in Mladosti iz Murske Sobote.

Namizni tenis na Ravnah: v soboto, 2. marca, bosta dve tekmi moških ekip v okviru enotne rep. lige; ob 10. uri Fužinar – Gornja Radgona in ob 16. uri Fužinar – Petovja Ptuj.

Kegljanje na Prevaljah: v soboto, 2. marca, bo v Družbenem domu dvoboj ženskih ekip Korotana in Triglava iz Kranja v okviru rep. lige. Pričetek ob 16. uri.

Ivo Mlakar

ČRNA KRONIKA

OD ALBANECV DO LIBANONCEV

KOROŠKA
»ZELENA MEJA«
V LETU 1990

V lanskem letu so na Koroškem odkrili tri ilegalne kanale prehajanja preko meje

Mejni prehod Libeliče: Preko tega prehoda je lani skupno odšlo ali prišlo 100.971 potnikov, kar pomeni 127 odstotno povečanje. Se bolj pa se je povečal promet na mejnem prehodu Reht: Lani je bilo v Mežici 275.471 prehodov preko meje ali za 168 odstotkov več kot leto poprej.

Varovanje državne meje je eden od pomembnih opravil organov za notranje zadeve v koroški regiji. Za lansko leto velja ugotovitev, da varnostne razmere na tem področju niso bile posebej zaskrbljujoče. Največji poudarek organov za notranje zadeve je bil na preprečevanju ilegalnega prehajanja državne meje, preprečevanju nedovoljenega prenašanja orožja in

streliva ter zagotavljanju pretočnosti prometa na mejnih prehodih. Tudi problematika na tako imenovani zeleni meji se ne razlikuje bistveno od leta 1989, značilno pa je, da je bilo v lanskem letu manjše število organiziranih ilegalnih prehodov.

Tako so bili lani odkriti trije ilegalni kanali. V bližini mejnega prehoda Radlje so organi za no-

tranje zadeve odkrili organizirano prehajanje državljanov Libanona, preko meje pa sta jih spravljala dva Srba. Na območju Viča so ilegalno prehajali mejo državljani SFRJ albanske narodnosti, preko meje pa so jim pomagali vodiči, ki so bili prav tako albanske narodnosti. Skupaj z UNZ Maribor so lani odkrili tihotapsko mrežo na območju Kaple in Gradišča, tihotapili pa so kajpak Jugoslovani.

Med državljani SFRJ, ki so v lanskem letu na področju slovenjgraške UNZ ilegalno hodili preko meje, prevladujejo Albanci s Kosova, med tujci pa je struktura bolj pestra: od Romunov, Turkov, do različnih držav Bližnjega vzhoda, pa tudi Afričani in državljani Albanije.

Sicer pa od 1. julija lani Jugoslavija izvaja Sporazum o vračanju oseb na meji s sosednjo Avstrijo. V tem času so nam avstrijski organi vrnili 21 tujcev, ki so predhodno ilegalno odšli preko meje v Avstrijo. Na drugi strani pa se je povečalo tudi število tujcev, ki so jih Avstrijci zavrnil na svojih mejnih prehodih. Avstrijci so na naše mejne prehode deportirali 38 oseb, največ s Kosova. Večina od njih je poprej ilegalno prešla mejo ali pa je v sosednji Avstriji delala na »črno«.

Lani večje število prehodov preko meje

Običajno pa ljudje vendarle potujejo preko meje na mednarodnih, meddržavnih ali obmejnih mejnih prehodih. Skupno število prehodov se je v lanskem letu povečalo za 11

odstotkov in preko vseh koroških mejnih prehodov je lani prestopilo mejo 4.530.309 potnikov. Zaradi konvertibilnega dinarja se je krepko povečal prehod Jugoslovancev. Teh je bilo kar 3.223.450, ali 42 odstotkov več kot leto poprej, tujih državljanov pa je bilo za 28 odstotkov manj kot v letu 1989.

Ponovno tudi ugotavljajo, da se manjša števila potnikov v obmejnem prometu, saj na maloobsejno propustnico lahko pripelješ le za dva »markovičeva dinarja« blaga. Na drugi strani pa se povečuje število potnikov v mednarodnem prometu.

Kljub precej povečanemu prometu v prvem polletju lanskega leta ni prihajalo do večjih zastojev na mejah. Drugačna podoba pa je bil v drugem polletju. Predvsem na mejnih prehodih Vič in Holmec je prihajalo do večjih kolon in občasno je čakalna doba znašala tudi do dve uri.

Lani smo se tudi oboroževali

Temeljna aktivnost je bila v lanskem letu na meji odmerjena preprečevanju in odkrivanju nedovoljenega vnosa orožja in streliva v državo. Odkritih je bilo 49 primerov (leto prej le pet) nedovoljenega vnosa orožja in streliva. Najbolj so se oboroževali državljani Hrvaške, še posebej v zadnjih dveh mesecih lanskega leta. Ti pa so v zadnjih mesecih v izjemno velikem številu tudi legalno uvažali orožje. Na Hrvaškem so namreč zelo liberalizirali pridobivanje dovoljenj za nošenje orožja.

(et)

PREP,HPREP,HPREP,HPREP,M

preseljevanje

Na ravenški občinski upravi so celih štirinajst dni preseljevali mo. Nova razporeditev prostorov je bila tako zapletena, da so vstopni občani so se tako ob razpisu zalevali v vsakem območju. Nič čudnega torej, da o vsem tem naš aforist NIKO dobil tudi naslednji preblik: "California" v enem mesecu čina v celim letu. In bogne daj, da bi morda kdo vprašal celo za ceno!

izkušnje

V bivši tovarni Gorenje Muta, zdaj Tovarna Muta, ima ob vseh likvidnostnih težavah in ob vse več delavcih na cakanju največ dela bivši direktor Rutar. Ne samo, da dela družbo ena po svoji krivdi brezdelnežem v investicijskem oddelku, še sreča, da ne manjka vode - skodelice za kavo je treba namreč kar pogosto umivati. In izkazal se je kot pravi strokovnjak za pomivanje!

kako do peterleta?

Predsedniki koroških izvršnih svetov tarnajo, da le s težavo pridejo do ministrskega predsednika republike Slovenije Lojzeta Peterleta. Izjema je tukaj kajpak Matic Tasič, predsednik IS Ravne na Koroškem, ki ima že po svoji strankarski pripadnosti (čeprav sam zagotavlja, da ni član kakšne od Demosovih strank) na stežaj odprta vrata. Drugi predsedniki občinskih vlad v koroški regiji pa naj bi bili bolj rdeče obarvani.

Nemara je pri tej komunikaciji s Peterletom izjema tudi tovariš Mirko Kotnik, predsednik IS Dravograd, čeprav je bil pred nastopom te funkcije (poklicni) sekretar nekdanje partije (imenovala se je zveza komunistov ali nekaj podobnega). Kotnik bi se namreč lahko poslužil stranske poti do gospoda Peterleta. Takole razmišljamo: tovariš Kotnik dobro pozna gospoda Zaluberška (podjetnika v njegovi občini), gospod Zaluberšek je tesen sodelavec gospoda Jožeta Vidmarja (nekoč direktor Mercator Investe), Mercator Investa pa naj bi po trditvah Mladine z dinarski podpirala volilno propagando krščanskih demokratov. Opomba: razmišljanje je zgolj teoretično, saj o "cerkvenem finančnem ministru" Jožetu Vidmarju nimamo ravno svežih podatkov.

prepihane koroške čveke

ona in on

Franjo Murko, direktor Koroškega radia Slovenj Gradec, je svojčas precej nastopal v trač rubrikah, kar mu je stransko populamost. Vendar se je nekoč razhujila žena in odletel Murko zahteva takšno formulacijo (če se o njem od žene Bebe, ki je lastnica venj Gradcu, vse skupaj niti ni tako neuvenj gradčan Niko R. Kolar težen Martina alias Kika, v zveznem cekaju, bi to gotovo gosloviji. Borba, Pospešena čisti druga Milosevica in drugi Nike iz gradica Slovenj Gradca. Kolarova je rječima težko povredila naše drugove iz srpskog CK...

v uk

Tovarišica Gelca Marzelova, "davčni šravi" slovenjgraške občine, je na svojem področju toliko kanj podkovana, da bi lahko postala tudi učiteljica ali svetovalka za njene mlajše kolegice po občini koroške regije. Nedavno je o tem in onem poučila tudi ministrca Brezarja, ki je prišel v Slovenj Gradec razlagat obete na področju obrti in podjetništva. Lepo je poslušati tovarišico Gelco, ki jasno in glasno ter gladko razlaga davčno zakonodajo, ki je za davkoplačevalce sila neprijetna. Se bolj pa je neprijetna, če se zatika pri razlagalcih, tako kot je primer pri "davkarcah" v drugih občinah. Resda so punce mlade (po davkarskem staližu), vendar bi bilo dobro bolj globoko pogledati v zakonodajo. Prepričani smo, da bi tovarišica Marzelova vzela v uk mlade gospe z drugih občinskih davkarj, seveda če bi si nekatere med dvema porodniškima dopustoma lahko vzele toliko časa.

kje si ervin?

Najbolj znani republiški poslanec v radejski občini Ervin Korošček, nekoč ravnatelj še bolj znane srednje šole na Muti ("mrtve duše"), se skriva pred radejsko občinsko skupščino. Vabila zvesto dobiva (tako vsaj trdi župan Herman Tomažič), na skupščine pa ga ni in ni. Pri vsem tem je zanimivo, da za Ervinom sprajujejo strankarski kolegi. Boljere čeno: kolegi iz nekdanje socialdemokratske stranke, saj je Ervin vmes že zamenjal parvo. In Ervin se je kot pogumen mož po robu postavil celo gospodu Jožetu Pucniku. Odborniki v radejski skupščini pa se sprašujejo, kaj neki za družbo Ervina, da se nič ne oglašuje. Morda dela izpit za avto, ali se pravi da okrog mrtvih duš, morda gradi, ali pa ga poslansko delo v republiškem parlamentu toliko okupira, da se ne utegne ukvarjati še z občinskimi rečmi. Pa čeprav so ga prav ti občani izvolili in to zvečno: ki je njegovemu protikandidatu Petru Kranjcu krepko povesila nos.

nedolžne žrtve

Črno piko v občini Radlje pripenjamo veterinarjem, zaradi katerih je baje v radejski katera krava. Najhujša negativna lastnost - absolutna nevednost - pač včasih terja kakšno žrtev! Temu lahko pridamo še nekulturo dialoga, kar je za nekatere veterinarje še posebej značilno. Vsi tisti, ki imajo z njimi več opravkov, so zanje naredili lestvico pri njih kravah sodeč.

ternik si je oddahnil

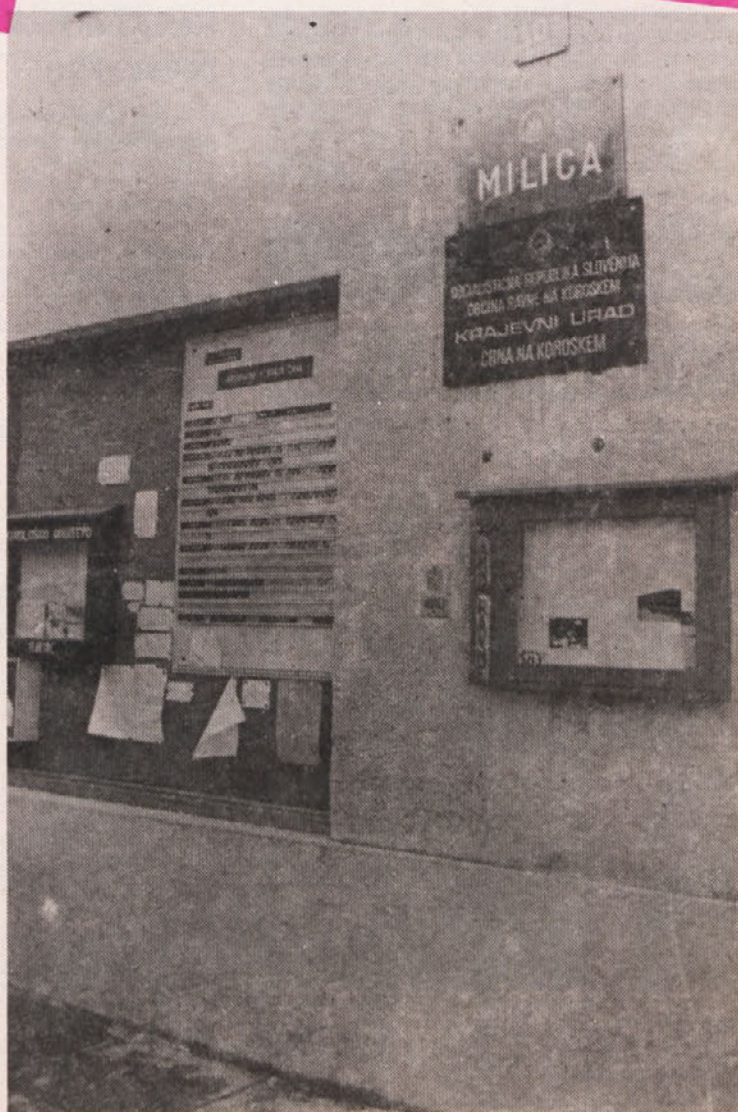
Marjan Ternik, načelnik oddelka za notranje zadeve radejske občinske skupščine, je imel kar precej dela, da je pripravil in razložil racionalizacijo svojega oddelka, vključno s krajevnimi uradi. Ko so odborniki izglasovali, da teh uradov pač ne dajo in da ta mreža ostane enaka, si je Ternik (na skupščini je podal dobro obrazložitev) glasno oddahnil, in odbornikom dejal: "Iskreno se vam zahvaljujem." Skupščina se je pač oddahnila, da bo imela še naprej nekoliko dražjo državno upravo, Ternik pa bo lahko mime vesti odšel tudi na Ribnico.

na remšnik

"Kdo zna deželo razjasnit... Kdo ve, sivino odgnati..." In tako naprej... se sprašuje direktor "razvopitega" in kar dodobra zaspanega Hotela Kozjak v Radljah? Pa vendar ideja o širitvi gostinske ponudbe "Konecnik" na Remšniku v turistično - zdravstveni center le ni zadeva Merkovskega hotela. Le ta skrbi za uspevanke rednih, pa kar preveč pija-nih gostov. Upamo, da vsaj v zasebni iniciativi, če že v družbeni ne gre, ne bo ostala zgolj ideja. "Ko brez miru okrog divjam, prijet'li vprašajo me - kam..." Na Remšnik!

KAKRŠEN GOSPODAR....

FOTO BODICA

Tole, kar vidite zgoraj, je bila nekoč oglasna deska Krajevne skupnosti v Črni na Koroškem. Uradno je to še danes, vsaj tako sklepamo po tem, da na njej visijo tudi uradne objave oblasti. To je tistih nekaj večjih belih lis na dnu, tiste manjše pa so vsi mogoči mali oglasi. Seveda visijo nekateri tam že več kot leto dni v veseli družbi kinološkega društva, avtobusnega voznega reda, pa še česa. Pa saj še ni desetletje, kar je bila Črna najlepše urejeni slovenski kraj!

In če se vrnemo k pričujoči oglasni deski: nekaj na njej je vredno prebrati. Ko je pred leti kinološko društvo obesilo zadnje obvestilo v svoje okence, ga je zaključilo z besedami: KAKRŠEN GOSPODAR - TAKŠEN PES. Poučno, mar ne...